

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66 SZAM

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BELA dr.

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

Hogyan veszett el a bukovinai csángók magyarsága?

Cisar

**— Ha magyarokat akarsz,
van belőlük Bukarestben elég,
kormányozzad azokat!**
írta a Szenszék Cisar érseknek

Bukarest, szeptember 24.

Tegnap megírtuk a balázsfalvi püspöki értekezletnek a magyarság számára fájdalmas határozatát, mely az évszázadok óta magyar egyházmegyéhez tartozó bukovinai magyarságot a jassii egyházmegyéhez csatolta. Ez a határozat egyértelmű ázzal, hogy az öt bukovinai magyar község elveszíti a magyar kultúrát ápoló papjait s így hamarosan fel fog szívódni a kis magyar sziget az öt körülvevő bukovinai kultúrába.

GYARFÁS ELEMÉR NYILATKOZIK

Ma reggel a fővárosba érkezett Gyárfás Elemér szenátor, aki a csángó magyarok ügyéről a következőket mondotta:

Gyárfás

— A balázsfalvi püspöki értekezletnek a csángó magyarok elszakításáról szóló határozatáról nem tudtam. Nagyon fájdalmas dolog ez, mert úgy látszik, az öt bukovinai magyar községet nem lehet lesz többé megmenteni a magyarság számára, bár Csiszár bukaresti érsek teljesíthetőnek tartotta az erdélyi klérus azon kívánságát, hogy az egyházmegyéek területi épsége ne szenvedjen változást.

— Annál furesább ez a határozat, mert Robu jassii püspök egyáltalán nem kívánta a maga egyházmegyéje számára a bukovinai öt magyar községet. A jassii püspökség lélekszáma Bukovina bekapcsolódásával több, mint százezer katolikus hívővel szaporodik és elegendő gondot okoz a megfelelő számú papról való gondoskodás. Robu legfeljebb csak őrlött volna, hogy nem kell még öt község további gondjait magára venni.

— Igazságtalan lenne azonban a csángó magyarok elvesztését Floznik pápai kamarás hibájául felróni, mert nem tudom elképzelni, hogy Floznik a bukovinai öt magyar község ügyét nem védte volna kellő eréllyel.

— Ami azonban bizonyára nagyon fájó benyomást fog kelteni Erdélyben, az az a tény, hogy a bukovinai magyarok ügyét nem képviselte a balázsfalvi püspöki értekezleten egy súlyosabb egyházi méltóságú egyéniség, aki bizonyára több eredményt érhetett volna el.

VULT HUNGARUS, HABET IN BUCURESTENI

Meg kell emlékeznünk, hogy Csiszár bukaresti érsek már a balázsfalvi értekezlet előtt lemondott arról, hogy a csángó községeket az ő területéhez csatolják.

Bukaresti egyházi körökben nagyon jól tudják az okát annak, hogy az érsek miért mondott le már a balázsfalvi püspöki értekezlet előtt arról az igényjogról.

Csiszár érsek ugyanis még a püspöki értekezletet megelőzően fellépett ilyen igényekkel a római Szenszék előtt. Onnan azonban olyan választ kapott, mely egyedül áll a maga nemében. Ugyanis Róma felelete így hangzott:

— Vult hungarus, habet in Bucuresteni, administret eos!

Ennek magyar nyelvű jelentése a következő:

— Ha magyarokat akarsz, van Bukarestben, kormányozd azokat!

A Szenszék tehát úgy találta, hogy a hatalmas tömegű bukaresti magyarság katolikusai elegendők

ahhoz, hogy az érsek ne igényelhesen újabb magyar egyházmegyei területeket.

SENKI SEM KIVÁNTA A CSANGOK ELSZAKÍTASÁT

Ezek után felmerül egy érdekes kérdés:

Floznik pápai kamarás tiltakozott a bukovinai

Schober rendőrfőnök a jövő embere Ausztriában

Streeruwitz kancellár végleg elhatározta visszavonulását

Nyilatkozik a Heimwehr fővezére

Bécs, szeptember 24.

Az ausztriai — egyelőre vértelen, de minden pillanatban kitörni készülő — polgárháború, amely már évek óta teljes felborulással fenyeget, sehogysem akar befejeződni és alig van rá kilátás, hogy a felkavart hullámak visszatérjenek a normális közrend és konszolidáció keretei közé.

STREERUVITZ KANCELLAR

aki nem meri vállalni a nehéz, nyílt és véres polgárháborúval fenyegető helyzet felelősségét és vissza akar lépni.

Itt a mindenütt meglévő pártellentétek nyílt fegyveres ellenségeskedéssé fajultak és szinte minden órában várható a jól megszervezett erők véres leszámolása.

A pátpolitikai tekintélyek sulya felmorzsolódott, az egyéni akciók jelentősége elveszett és a különböző próbálkozások kudarcra szinte törvényszerű biztonsággal bekövetkezett.

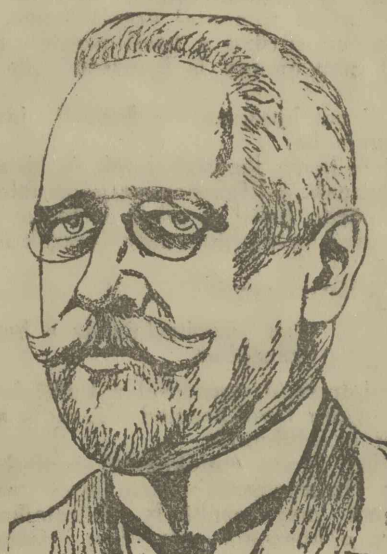
Igy járt Streeruwitz kancellár is, aki véglegesen elhatározta a visszavonulást és amint legutóbbi nyilatkozatában közli, nem érez magában kellő erőt ahhoz, hogy a nehéz körülmények között teljesíthesse a rávart nagy feladatot.

Az ő távozásával Schober rendőrfőnök személye

nyomul előtérbe. Schober nem frata persona a szociáldemokraták előtt, de ők mégis belenyugodnának az ő kancellárságába, mert Schober több nyilatkozatában ígéretet tett arra, hogy utját állja a reakciós Heimwehr diktatórikus törekvéseinek.

A szomorú ausztriai helyzet ismertetéséhez tartozik az a nyilatkozat is, amelyeket Steidle dr., a

SCHOBER,

aki eddig Bécs rendőrfőnöke volt, valószínűleg Streeruwitz utóda lesz. Schober 1927. júliusában erős kézzel nyomta el a szocialista zavargásokat és azóta a munkásság nem szereti. Ennek ellenére elfogadnák elnöknek, mert Schober kijelentette, hogy amennyiben uralomra jut, nem lesz kíméletes a jobboldali, reakciós fajpódó Heimwehrrel szemben sem.

Heimwehr legfőbb parancsnoka adott ki.

Steidle közli, hogy a keresztényszocialista párt fenttartás nélkül lecsatlakozott hozzájuk. Egyben bár kissé burkoltabb formában ezuttal is megismétli fenyegetődzését és kilátásba helyezi, hogy amennyiben a szocialisták nem engednek, a Heimwehr fegyveres csapatával felvonul Bécs ellen, akárcsak annakidején Mussolini Róma ellen.

A Barcaságban dühöng a skarlát-járvány

Egy járványkórház a XX. században

Botrányos állapotok uralkodnak a brassói köz-kórházban

Brassó, szeptember 24.

Brassóban és környékén vörheny-járvány dühöng. A városban és a vidéken egyaránt nagy számban szedi áldozatait a veszedelmes kór.

Az orvosok jóformán tehetetlenül állnak a járvány terjedésével szemben. A közönség minden szigorú rendszabály, minden hatósági intézkedés ellenére is eltitkolja a megbetegedéseket, s így a kellő izoláció híján a kezek és a ruhák országutján szabadon halad a járvány, a veszedelmes kór.

Az orvosok panasza a járvány terjedéséről szóló statisztika, főleg pedig a közönségnek a járványkórház iránt kimutatott averziója mellett meg kell, hogy álljunk egy szóra.

Vajjon tisztára a laikusok babonás féltelme rejtőzik a barcasági skarlátjárvány terjedése megett, vagy pedig az aggodalmak a jogos kritika alapján állanak-e?

A választ bárki megadhatja önmagának. Csupán a járványkórház környékére kell sétát tennünk, csupán egy-egy gyógyult gyermekkel kell beszélnünk s megállapíthatjuk:

A brassói járványkórházban és a kórház körül botrányos állapotok uralkodnak.

Kívül és belül egyaránt tombol a balkáni nívó. Ime egy pillanatkép. A helyszínén készült. Nincs retusálva....

Trágyadombok és szemétrakások bástyája

A brassói járványkórház a Spreng-nevű városrész határában fekszik. Kicsi, falusi tanya jellegű épületcsoportban van elhelyezve ez a fontos közegészségügyi intézmény. Körös-körül a portól itatott levegőben istállószag s trágyaillat szálldogál.

Az illetékesek ugyanis hallatlan leleménnyel a járványkórház egyik oldalát szemét lerakódóhelynek jelölték ki, míg a másik oldalra kitűnő egészségügyi érdekek katonai istállókat telepítettek. A kedves csoportozat közvetlen közelében pedig egy jóforgalmu országut húz el. A vad természetességbe épült uttest — mint minden bel-földi kollegája — egyedül a portermelést ambicionálja. Sűrű gomolygában felhőzik a sűrű, hamisítatlan romániai országut-por, s teszi vághatóan sűrűvé a bacillusoktól, gyanus illatoktól már amúgy is hemzsező „tisztá levegőt.”

S a diszes koszorút, a brassói járványtemető zárja be.

A kicsi beteg legénykének és lázas gyerekleányoknak, a tifuszban vergődő felnőtteknek látó-körön belül, a maga irtózatossághoz közelében, premier-planban szervirozzák fel a — temetőt.

A járvány-temetőt....

Egy járványkórház a huszadik században.

S ha keresztül vergődött a külső keretén, olyan interieur tárul szemed elé, mely a kint látottakat is felülmúlja.

A falusi házra emlékeztető épületben elhelyezett vörhenyosztály nem hogy egy 60 ezer lakosu megyeszékhely méreteihez, de egyenesen a huszadik századhoz viszonyítva — szűk.

A járvány még nem is tombol teljes erővel, a betegek tekintélyes hányadát eltitkolják a hozzátartozók és a kórház máris nyugtalanul van zúfolva, hogy a vezetőség sokszor

kénytelen két beteget fektetni egy ágyba.

Itt nem ismerik a huszadik század vívmányait. Itt nincs üvegfal, itt nincs megfigyelő és nincs lábbadozó.

Itt egyetlen nő látja el a 25 beteget. — „Ápolónőnek” titulálják ezt a szerencsétlen páriát, aki egymaga lőtut s végzi a cseléd munkájáig az összes elképzelhető és felmerülő teendőket.

Egy kis gondatlanság

E sorok írója a közelmúlt napokban felkereste a kórház főorvosát s kérte, adjon belépési engedélyt számára, hogy a kórház viszonyait felülvizsgálja.

A főorvos készségesen beleegyezett a kérésbe s másnapra kéretett magához, hogy együttesen meglátogassuk a kórházat.

Másnap reggel már a kora reggeli órákban felverték a betegeket, rendeztek, suroltak és mostak. Így készült a járványkórház az újságírói látogatásra.

S mikor a kinosan rendbeszedett kórházban végig sétáltunk, a főorvos ur megmutatta a házi szérum-gyógytárat is.

Ügylátszik azonban, kis tévedés csúszott a nagy rendcsinálásban, mert a főorvos ur néhány, részben

már a múlt esztendőben, részben ez év elején lejárt szérumot húzott ki a gyógytári fiókokból.

...A nagytakarítás nem sikerült teljesen... (Objektíven megjegyezzük, nem a főorvoson múlt, hogy a kórház a maga valódiságában is megmutatkozott. A szerk.)

— Egyenlőség?...

A kórházba egyebekben seniknek sem szabad belépni. Azaz....

A napokban történt. Egy apa akarta meg-

A Népszövetség jogügyi bizottsága elfogadta a kínai javaslatot

Ezentul napirendre lehet tűzetni a nemzetközi helyzetre veszélyes meg egyezéseket és békeszerződéseket

A bizottság egyhanguan hozta meg határozatát

Genf, szeptember 24.

A Népszövetség jelenlegi tárgyalásain — mint ismeretes — a legnagyobb szenzációt és izgalmat a kínai delegáció sokszor pertraktált indítványa váltotta ki.

A javaslat rövidre fogott lényege az, hogy a Népszövetség ezentul tárgyalásra tűzhesse azokat a nemzetközi egyezményeket és békeszerződéseket, amelyek már vagy elavultak, vagy pedig fenntartásuk veszélyes lehet az általános nemzetközi helyzetre.

Az indítvány megtételénél speciális kínai szempontok vezették Kína delegátusait és tekintet nélkül arra, hogy az óriási fontosságú javaslatnak más vonatkozásban is rendkívüli kihatása lehet, ragaszkodtak annak elfogadásához.

Már-már odáig érlelődött a helyzet, hogy Kína kivállik a Népszövetségből és ezzel megkezdődik az általános bomlás, amikor a plenáris ülés úgy döntött, hogy a kínai javaslatot egyelőre kiadja a jogügyi albizottságnak.

Genfben azóta sok minden történt, kényes problémák fölött siklottak el könnyedén, a figyelem állandóan csak erre az albizottsági tárgyalásra terelődött, amely sok súlyos probléma magvát hordozza magában.

Lényegében arról van szó, hogyha a kínai javaslat minden fórumon keresztül meg-

Aranyerek

Az aranyerek okozta borzasztó kinok és szenvedések gyorsan enyhülnek és gyógyulnak a Cadum kenőcs használata következtében. Igyekezzen haladéktalanul beszerezni egy tégyel. Ara...

Elképzelhető, ez az egyetlen nő, hogyan tud a fertőtlenítés követelményeinek s az orvosi szabályzat elkerülhetetlen előírásainak eleget tenni...

A huszonöt beteget pedig még legalább 3-4 anya kíséri. Ezeknek az anyáknak csupán azért, hogy bent tartózkodhatnak a kórházban, napi 96 lejt kell 10 napra előre egy összegben kifizetni.

Ezért a 960 lejért aztán még ágy sem jár, mert az anyák székeken alszanak s fejüket fiuk, vagy lánykájuk ágyára hajfják...

Elképzelhető, mit érez az az 5-6 esztendő gyermek akit skarlát-gyanúval szállítottak be a kórházba, — mikor szemük előtt élet-halál harcukat vívják a súlyos betegek...

látogatni kis beteg fiát. Nem engedték be.

E pillanatban egy magasrangu katonatiszt érkezett a kiskapuhoz. A portás udvariasan hajlongani kezd: — Poftiti domnule maior, poftiti...

S a kapu kinyitott, a major besétált. — Ugyanez a jelenet ismétlődött meg egy román tisztelő látogatása alkalmával is...

Szóval már itt is dühöng a demokrácia.

S hogy az óvintézkedések tökéletesek legyenek, a kórház szolgálja szabadon jár, kél a városban. Ó — úgy látszik — nem szállítja a bacillusokat.

A tüdőgondozó

épülete körül a helyzet hajszálra egyezik a fent elmondottakkal. A trágyadombok, a szemétrakások itt is épp olyan, vagy talán még külön egészségügyi funkciót végeznek, mint a tőszomszédos járványkórházban.

Levegőt aztán kapnak a szegény tuberkulotikusok. Bacillus-hegyekkel körítve.

★

Ime Brassó közegészségügye, első síkban s a XX-ik században.

Ha Lupas egészségügyi minisztersége alatt készült volna a fénykép, a gégetűkrőkre gondoltánk s nem csodálkoznánk.

De a konszolidáció aranykorában. Az adó-lavina idején. Talán mégis csak retusálhatnának valamit ezen a torz fényképen, azok a bizonyos „illetékesek...”

Balla Károly.

Parkett-hulladék

elsőrangú tölgy tüzelőfa 600 lej

Fenyőfahulladék

kitűnő száraz anyag — 360 lej

szekereként házhoz szállítva.

KOCSIS ANDRÁS és FIAI

Parkett- és Faüzemely.

Telefon 187.

2708

Telefon 187.

Boila

Boila Romulus vezetésével külön bizottság dönt Erdély közigazgatási beosztásáról

A kormány egyelőre nem hagyta jóvá az új megyei, járási és községi javaslatokat

Bukarest, szeptember 24.
Az új közigazgatási törvény gyakorlati végrehajtására kiküldött legfőbb bizottság tegnap Mirto belügyi alminiszter elnöklete alatt ülést tartott, amelynek tanácskozásai a késő éjszakai órákig tartottak.

Mirto beszámol arról, hogy eddig a belügyminisztériumhoz 54 vármegyéből érkeztek be a jelentések az új megyei, járási és községi határokról. Jelentése alapján a legfelsőbb közigazgatási bizottság úgy határozott, hogy az előterjesztések fölött egyelőre nem dönt és a kidolgozott új közigazgatási beosztásokat nem hagyja jóvá. Viszont a hét tartománynak megfelelő közigazgatási kerületekhez egy-egy albizottságot küldenek ki, a melyek pontosan kidolgozzák azokat a javaslatokat, amelyek kerületeikben a közigazga-

tási törvény végrehajtásához szükségesek. A legfelsőbb közigazgatási bizottság csak ezeknek a kerületi albizottságoknak jelentése alapján dönt az új megyei, járási és községi határokról.

Az ülésen már ki is jelölték az albizottságok vezetőit. A határozat értelmében

az erdélyi kerület elnöke Boila Romulusz dr. lett.

A legfelsőbb közigazgatási bizottság végül a községi választások kérdésével foglalkozván, azt a határozatot hozta, hogy a választók névjegyzékait a falvakban hivatalból állítják össze, míg a városokban hirdetmények útján hívják föl a lakosság figyelmét arra, hogy személyes jelentkezés útján vétessék föl magukat a községi választók névsorába.

A Bukarest—belgrádi expresszvonaton politikai gyilkosság áldozata lett Serdic szerb gárda-kapitány

Meggyilkolták Mária királynő futárját

A kapitánytól, aki Mária királynő és Mariora szerb királynő között bonyolította le az összeköttetést, rendkívüli fontosságú iratokat raboltak el

Bukarest, szeptember 24.

A Bukarestbe érkező bolgár lapok nyomán a Curentul rendkívül szenzációs hírt közöl, amely felverte a bukaresti politikai körök és diplomáciai testületek nyugalmát. A Curentul híre szerint ugyanis szombaton éjszaka Nagybecskerek közelében a Bukarest felé tartó expressz-vonaton ismeretlen tettesek meggyilkolták és teljesen kifosztották Serdic szerb gárdakapitányt, aki fontos diplomáciai iratokkal volt utban Bukarest felé.

A titokzatos politikai gyilkosság híre érthető izgalmat váltott ki a bukaresti diplomáciai testületben, sőt magában a királyi palotában is. Ez az izgalom aztán csakhamar kikerült az utcára is, mert a Curentul a meggyilkolt szerb gárdakapitány személyével kapcsolatban olyan dolgokat tált a nagy nyilván-

ban is. Ez az izgalom aztán csakhamar kikerült az utcára is, mert a Curentul a meggyilkolt szerb gárdakapitány személyével kapcsolatban olyan dolgokat tált a nagy nyilván-

Olaszország és Franciaország is tengeri egyezményt kötöttek

Páris, szeptember 24.

Az Anglia és Amerika között a tengeri leszerelésre vonatkozóan létrejött elvi megállapodás nagy nyugtalanságot keltett a többi három tengeri nagyhatalom: Japán, Franciaország és Olaszország politikai köreiben és admirálisainál. Anglia felszólítására Japán a napokban hozzájárult a flottaépítés korlátozásához 10:10:7 alapon, azaz elismerte az egyenlőséget Amerika és Anglia között azzal a feltétellel, hogy ehhez arányítva a japán hajóhad 7 a 10-hez arányban legyen.

A három legnagyobb hatalom általános megegyezése természetesen még jobban fokozta a riadalmat Franciaországban és Olaszországban, mert ezek után attól kell tartaniok, hogy a januárban összehívandó tengeri leszerelési konferencián a rövidet fogják huzni.

Vasuti hid, amely előtt az utasok kiszállnak a vonatból

A gyimesfelsőlaki vasuti hid minden pillanatban összeomlással fenyeget

Csikszereda, szeptember 24.

Közeledik a tél és a hideg időt megelőző nedves bevezetés már — ugylátszik — meg is érkezett. Ezzel a ténnyel együtt nem indokoltan összefüggésben jelentkeznek azok a katasztrófaveszélyek is, amelyeket a Cfr. hiányos felszerelése, az elhanyagolt vasuti vonalak idéznek elő.

Ezuttal egyetlen, különösen beteg hidra óhajtjuk felhívni a vezérigazgató figyelmét, ha nitalán az illetékes közegek ebbeli kötelességüknek nem tettek volna eleget, bár egyidejűleg is jelentést tett a fenyegető veszélyről. Arról van szó, hogy a csikmegyei Felsőlok

„ALBION”
Román Biztosító és Viszonbiztosító R.T.
Viszonbiztosítók:
The Prudential Assurance Co. Ltd. The Century Insurance Co. Ltd.
The London & Lancashire Insurance Co. Ltd. Tariff Reinsurance Co. Ltd.
Pearl Assurance Co. Ltd. Salamandra Insurance Co. Ltd.
londoni társaságok.
Foglalkozik a biztosítás minden ágazatával a legelőnyösebb feltételek mellett. A Brassói vezérképviselőt
Weisz Mihály-utca 8.
Kartellen kívül! 3320

nosság elé, amelyek valóban alkalmasak arra, hogy az amugy sem jelentéktelen politikai bünténnyel összefüggésben a legszenzációsabb kombinációk és híresztelések keljenek utra.

A Curentul cikke szerint ugyanis Serdic kapitány Mariora jugoszláv királynő személyi futárja volt,

aki Mariora és Mária román királynő között bonyolította le az összeköttetést.

Egyébkén a meggyilkolt kapitány annak idején Károly extrónörökssel is szoros barátságot tartott fenn. Belgrádból pénteken indult utra s táskájában állítólag több nagyon fontos okmány és

Mariora királyné bizalmas levele volt. Gyilkosai Nagybecskerekétől nem messze lepték meg hálókocsijában s miután végeztek vele

minden iratát elrabolták, amiből világos, hogy politikai gyilkosság történt.

Bukarest diplomáciai testülete nyomban a hír vétele után érintkezést keresett Belgráddal, de sem vasárnap, sem hétfőn nem sikerült kapcsolást kapnia. Bukarest és Belgrád között teljesen hasznavehetetlen a telefonvonal s így egyelőre semmi bizonyosat nem lehet tudni a titokzatos gyilkosság ügyében. Mindössze annyit, hogy Serdic kapitány csakugyan merényletnek esett áldozatul s hogy ez a merénylet olyan diplomáciai dologgal van összefüggésben, amelyeknek jelentősége a történelem után egyelőre kiszámíthatatlan.

ni Amerika, Anglia és Japán egységfrontjával szemben.

Ez a veszély most egymás mellé állította a két vetelkedő latin nővért s — amint az Intransigeant értesül — hirtelen

megegyeztek ők is a tengeri leszerelés kérdésében,

hogy együttesen védjék majd érdekeiket. A genfi népszövetségi ülésszakon résztvevő delegációk útján Briand és Mussolini megállapodtak abban, hogy egyrészt Franciaország megszűnteti ellenállását az Olaszország által követelt flotta-egyenlőségi elvvel szemben, míg Olaszország kötelezi magát, hogy az öt tengeri nagyhatalom leszerelési konferenciáján mindenben támogatja a francia követeléseket Angliával és Amerikával szemben.

község közelében lévő vasuti hid olyan állapotban van, hogy

az utasok előtt kiszállnak a vonatból.

Nem merik megkockáztatni ezt a turát, amelyhez valóban az oroszánvádaszok bátorságára és hidegvérére van szükség.

Szakértők megállapítása szerint az aránylag nem is nagy áradás következtében ez a hid akkor is összeomlással fenyeget, ha vonatok nem is közelednek rajta.

Egyszer már véglegesen át kellene hidalni azt a nagy halál völgyet, amely a közintézmények, főképp az elhanyagolt vasutak miatt tartong előttünk. (p. l.)

LOEWE RADIO

9 lámpás, teljesen árnyékolt készülék 4 többszörös lámpával.

3 drb. kétszeres cső AF 29
1 „ háromszoros cső RNF 7

Legmodernebb keretvédő!
Ara lámpákkal: Lei 13.000

Minden jobb szaküzletben kapható.

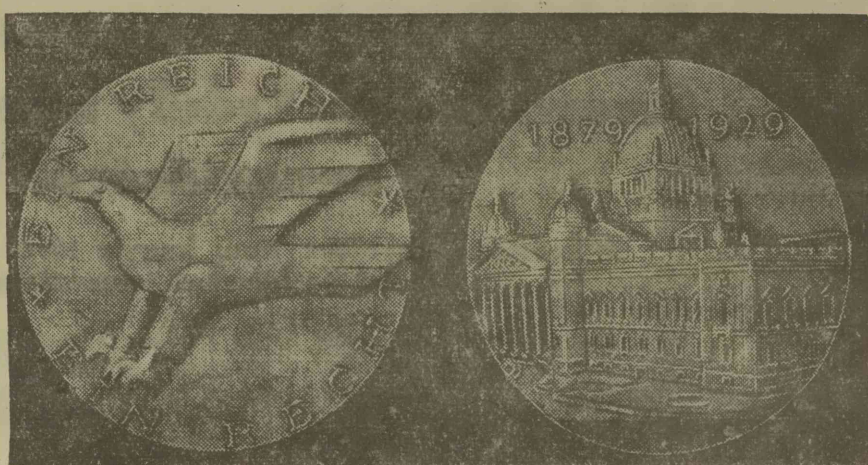
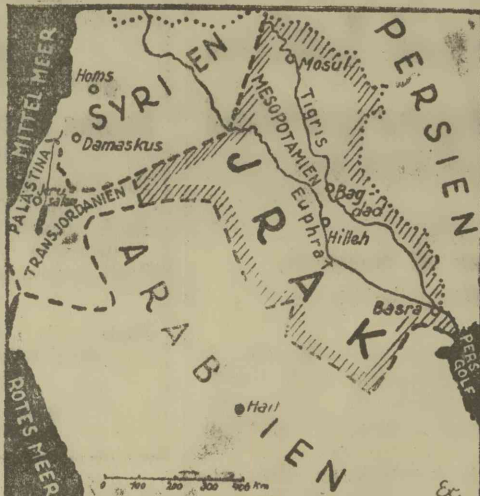
Vezérképviselőt:

Ing. V. VÉRTES, Arad

Kérje képes árjegyzékünket!

3309

IRAK ÖNKORMANYZATOT KAP.

Közel a negyedmillióhoz!

Türkös község újra példát nyújt, aminek követésére hívjuk fel a többi székely és magyar községeket

Brassó, szeptember 24.

Deák Sándor türkösi református tiszteletes, akinek lelkes agilitásáról a csikszentmási tűzkárosultak segélyezési akciója során megemlékeztünk, megjelent szerkesztőségünkben s közölte a következőket: Türkös községe dr. Cójocar Aurél körorvos indítványára elhatározta, hogy a csikszentmási tűzkárosultak közül egy gazdának és családjának teljes megélhetést nyújt mindaddig, amíg a rettenetes csapást kiheverve új házat tud építeni falujában, Csikszenttamáson. Türkös községe a bika-gondozói állást kínálja fel a katastrófa áldozatai közül egynek. Az állás fizetéssel, lakással, fűtéssel és világítással jár, elfoglaltsága pedig nem annyira terhes, hogy mellette melékkerestre is ne lehetne szert tenni.

Deák Sándor tiszteletes abban a reményben közli ezt a nagynyilvánosságon keresztül az érdekeltek csikszentmátiakkal, hogy a türkösi példa követésre csábít s hasonló módon a többi székely és magyar községek is megpróbálnak helyet szorítani egy-egy rászoruló tűzkárosult családnak.

Egyébként örömmel jelentjük, hogy mai gyűjtésünk megint szép eredménnyel járt s immáron nagyon közel járunk a negyedmillióhoz. Mi azonban mindez azzal a harmincmillióval szemben, ami kár a csikszenttamásiakat érte. Mai listánkából különben a brassói Photogén Petroleumfinomító R. T. ötezer lejes adományát tartjuk kötelességünknek külön is kiemelni.

Legujabban a következő adományok folytak be:

Mészáros D. Tövis 200, Neumann Ferenc Vaskoh 100, N. N. Érmihályfalva 200, a *plósti református Nőszövetség 1000*, Almásy Péter plebános Sárköz 100, Borka Lajos Borszék 500, R. V. Temesvár 100, György Mihály Galajt 100, Mihály Jenő Brassó 200, Németh Ferenc Brassó 200, Mihály Lajos Brassó 50, Brassói Róm. Kath. Nőegylet gyűjtése Brassó 3000, Sepsiszentgyörgyi Iparos Otthon által rendezett házi ünnepélyen Lurtz Gyula iparosotthon elnökének gyűjtése 2665, Photogén Petroleum-finomító R. T. Brassó 5000, Molnár Annuska Nagyborosnyó gyűjtése 1100 (Bodor Gyula 100, Nagy Imre 100, N. N. 100, Kovács János 100, Ráduly Zsigmond 100, Papp József 50, Wass Lajos 60, Kohn Gézáné 60, Vajda Sárika 40, Citrom József 40, Gheorg Leschkes 40, N. N. 20, Mircse Ibolya 20, Salamon Dávid 10, Ferenc József 10, N. N. 25, Ráduly Mária 40, Gergely András 20, Szabó Irénke 20, Friedenthal Nándor 145.)

217 sz. lapunkban kimutatva 230.687 lej.

A mai kimutatásunkban 14.495 lej.

Eddigi gyűjtésünk összege 245.182 lej.

A tegnapi számunkban kimutatott keresztvári református Nőszövetség gyűjtése a csikszenttamási tűzkárosultak javára: 100 lejt adományoztak: Kiss Endréné, Huber Viktor, Gábor Pál, Málnássy Andor, Zsigmond Józsefné, Pontás J. Rál, Jakab Pál, Bálint I. György, Indig Lászlóné, Ilyés Lajos, Hirsch Sámuelné, Victor Boiceanu, Indig Aron, özv. Bálint Györgyné, Soós Péter, Olosz Ferenc, Soós Pál, Páll Ferencné. — 60 lejt adományoztak: Török István György, Márton P. Ferenc, Soós Ferenc, Fűrész Zsigmond, Bálint István, Török K. József. — 50 lejt és ennél kisebb összeget adományoztak: Jakab Aron, özv. Gábor Sándorné, Gábor S. György, Erzse István Pál, Székely Tamás Györgyné, Kiss István, Török

hály, N. N., Török Pál, Posztós M. József, Posztós
Aron, Márton Béla, Lukács Sándorné, Soós L. M.
hély, N. N., Török Pál, Posztós M. József, Posztós
József, Jakab György, Lukács Jánosné, Török K.
Pál, özv. Farkas B. Györgyné, Soós M. Györgyné,
Gábor J. Márton, Erzse Sándor, Virág József, N. N.,
Lukács János, Lichtenstein M., Jakab Ferencné, Pus-
ki József, Béga János, Soós György.

A brassói csizmadiamesterek gyűjtése a csik-

A liberálisok újból bevonulnak a parlamentbe

Nagyarányu laexporttal teljesen eltüntetik év végéig a költségvetési deficitet

Bukarest, szeptember 24.

Kormánypárti körökben élénken kommentálják azt a hírt, hogy az ellenzék elveszíti egyik legerősebb ütőkártyáját a nemzeti pártzfpárti kormánynal szemben. A liberális és averescánus ellenzék egyik legnagyobb érve a Maniu-kormány ellen eddig az volt, hogy alatta az államháztartás deficitje nem csökkent és a gazdasági helyzet olyan, hogy ez a deficit az év végéig nyolc milliárdra fog emelkedni.

Illetékes körök ezzel szemben kijelentették, hogy az államháztartás deficitjét már eddig is sikerült két milliárdra leszorítani és az év hátralevő részében ezt is sikerülni fog teljesen kiküszöbölni, úgy, hogy december közepéig a jelenlegi két milliárdnyi deficit is kiegyenlítődik.

A kormány programja szerint ezt a hátralevő két milliárdos deficitet az állami petróleum földek bérbeadásával és egy nagyarányú faexport jövedelmével kiküszöböllik.

A kormány pénzügyi programjának a sikerével hozzák összefüggésbe azt a hírt is, hogy a liberálisok élénk megfontolás tárgyává tették

a parlamentbe való visszavonulást az új parlamenti ülészek megnyitása után.

A liberálisok pártjában úgy látszik, a Duca álláspontja győzedelmeskedik, aki utolsó pillanatig hangoztatta, hogy a parlamentből való kivonulás fegyverét csak akkor szabad felhasználni, ha az sikerrel kecsegtet és nem szabad megkockáztatni, hogy ezt a másodszor már fel nem használható fegyvert kiadja a párt a kezéből. Ugy látszik, ma már a liberális párt minden frakciója belátja, hogy Brătianu Vintila hibát követett el, amikor ezt az annak idején Maniu által sikerrel használt taktikai eszközt elhamarkodottan használta fel. A Maniu kormány a rövid ideig tartott kedvezőtlen hangulatot szerencsésen áthidalta sőt azóta pozícióját lényegesen meg is erősítette. Az államháztartás deficitjének kiküszöbölése az ellenzéknek újabb nagy csapást jelent mert egyik legfontosabb ütőkártyáját veszti el ezzel a Maniu kormány ellen. Innen van az, hogy a liberálisok már keresik az aranyhidat, valami kimagyarázást, melyen keresztül újra bevonulhatnak a parlamentbe, melyet a közigazgatási törvény tárgyalásakor hagytak oda.

Ingyen egy KA-KUK óra

Há három órát rendel ugyanarra a címre, a 6 tartalékúvegen, katalóguson és 240 tárgyon kívül, teljesen ingyen adunk még egy negyedik „KA-KUK” fali órát.

A posta és csomagolási költségek 39 lejt tesznek ki sorozatonként és a vevőt illetik. Szétküldés az egész országban, aconto nélkül, utánvétellel, azonnal a rendelés vétele után.

Küldje rendelését sürgősen, teljes bizalommal:

„OFICIUL ORIENTULUI“ București, Strada Polizu 40. bis.

Nyilatkozik a szatmári rendőrtiszt felesége, akit azzal gyanúsítanak, hogy lopásra, rablásra és gyilkosságra szövetkezett

Popné szépasszony, Ancsa beförő

Popné zseniális nő s bűnügye a hágai nemzetközi konferencia elé kerül

Szatmár, szeptember 24.

A szatmári törvényszéki palotától energikus léptekkel, öntudatosan indul el egy kissé molelt szépasszony. A vizsgálóbírótól jön, ahol újabb feljelentést tett a szatmári rendőrség igazgatója, meg a helyi lap újságírója ellen. Ahogy végighalad a korzón, összesugnak mögötte az emberek:

— Itt megy Popp Sándorné, a bandavezér komiszárné...

Pop Sándorné hónapok óta egyik legnagyobb szenzációja az erdélyi lapoknak és pedig nem érdemtelenül, mert valóban ritka, szinte hihetetlen eset, hogy egy aktív rendőrtiszt felesége, akinek intelligenciája kétségkívül nem mindennapi, akinek Szatmáron jól menő fogtechnikusi rendelője van, saját autója és soffőre, meggyanúsítható legyen azal, hogy

összeállított robottmultu beförőkkel és hogy azokkal állítólag betörésekre, rablásokra, sőt gyilkosságokra szövetkezett.

Sulyos vádak, terhelő adatok, vélt bizonyítékok bőven voltak Popné ellen, csak éppen az a bizonyos egyetlen, nagy és képtelen bizonyíték hiányzott, Más ember régen elbukott volna a rendőri nyomozás alatt, de Pop Sándorné nem hagyta magát. Főllármázta az erdélyi és bukaresti sajtó egyrészt, járt kelt, utazott. Hétszámra csak az autóján aludt, alibit igazolt, ellenvadásokat hangoztatott nyomozó hatóságok ellen, ágált, verekedett, harcolt egyedül mindenki ellen. És a végén a rendőrség, vizsgálat, miniszteri kiküldött, postarablás vádjá, bandavezérség gyanúja dacára — Pop Sándornét eddig nem sikerült elbuktatni.

A hágai konferenciáig...

Van valami imponáló ebben az asszonyban, akit neme miatt védtelen, gyönge nőnek nevez a közhely. Ez egy védtelen gyönge nő? Több energia, több ravaszság, több akarat van benne, mint tíz férfiben. De azért kiütöközi belőle a naiv nő is. Ahogy a korzón egymás mellett haladva beszélgetünk, ilyeneket mond:

— A belügyminisztérium nyilatkozatot adott ki, amelyben tisztára mossa Glisoiu szatmári rendőrigazgatót, aki ellenem a hajszát indította, mert elutasítottam a szerelmi ajánlatát. Ne higgye, hogy a belügyminisztérium nyilatkozatával végleg befejeződött ez az ügyem.

Most fogja tárgyalni a hágai konferencia.

Megütközéssel nézek rá.

— Igen, van egy barátom Párisban: Sarpie generális, aki Magyarországon volt a megszálló francia csapatok parancsnoka. Neki megírtam az egész hajszát és ő most az ügyemet a hágai konferencia elé terjeszti.

Csöndes derűvel hallgatom ezt a naivságot és nincs szívem felvilágosítani, hogy a hágai konferencia már véget is ért és hogy ott a jóvátételi fizetéseken osztozkodtak. Kissé bizonytalanul mindom neki, hogy ott úgy sem derül ki soha az ő igaza. Hevesen argumentál a szép komiszárné:

A zseniális nő

— Dehogynem, hiszen a nagy bizonyítékkal még nem jöttem ki. Nekem adataim vannak arról, hogy csunya hajszának lettem az áldozata. Levelek vannak a kezemben, melyeket még a belügyminiszteri vezérfelügyelőnek sem mutattam meg. Majd megvárom, amíg lecsillapodik a hangulat és akkor jövök én.

— Azt hiszi, — mondja fölhevülten a saját szavaitól, — szó nélkül hagyom, hogy a kölcsönös és anyagiilag tönkretettek? Hogy a gyermekek ujjal mutatnak rám, hogy itt megy egy rablóvezér? Hiszen senki sem mer szóba állani velem. Becsúgták a fogtechnikusi rendelőmet és nekem a férjem kitüntetésait kell zálogba csapni, hogy ötszáz lejt szerezzek magamnak.

Évődve szólok, hogy mi van a máramaros-

szigeti posta félmillió lejével?

— Kérem, — csattan föl a hangja — én már beigazoltam, hogy a kérdéses éjszaka, mikor a szigeti postán a betörés történt, Marosvásárhelyen tartózkodtam. Ezt egy előkelő személyiség igazolta a vizsgálóbíró előtt. (Proto-popescu Nunuca volt liberális képviselő bizonyította az alibit arról az éjszakáról.)

— Igaz, igaz, de hogy van mégis, miért jár állandóan Ancsa Aurél és más gyanús, rovottmultu emberek társaságában, mondom Popnének.

Ez talán mégsem megfelelő társaság egy rendőrtiszt feleségének.

Ahogy szemrehányóan mondom ezeket, azt várom, hogy zavarbajjon. Dehogy is jön Pop Sándorné zavarba. Rögtön felel:

— Kérem, engem nem lehet úgy kezelni, mint más, mindennapi embert. Én zseniális nő

Be kellett mártanom a naccságát

Közbevágnak és elmondom, hogy

Ancsa előadta a szép asszony képeit a rendőrségen és azt vallotta, hogy azokat tőle kapta emlékül.

— Nem igaz, — tiltakozik Popné. — Ancsa a lakásomról elloptott két képet és azokat hordta magával.

Szinte végszóra kerül elő az utcan Ancsa. Sunyi, vézna kisember ez az Ancsa, aki gyakran került a rendőrségre és — mint annak idején a Brassói Lapok megírta már, mindig rávallott valakire, de aztán mindig visszavonta a vallomását. Általában feltűnt a szatmári nyomozásokat figyelő embereknek, hogy Ancsa ellen sohasem tudtak bizonyítékokat produkálni a szatmári rendőrségen, ahol valami egészen misztikus kapcsolatai voltak Ancsának. Most minden szégyenkezés nélkül elmondja, hogy hazudott a rendőrségen.

— Kénytelen volt bemártani a nagyságos asszonyt. — mondja vigyorogva — mert más-különbben megverték volna. Én pedig elismerek mindent, csak ne verjenek.

Csunya ember ez az Ancsa és Pop Sándorné a történet ellenére is együtt jár ezzel a csirkefogóval fényes nappal. Értelmetlen.

„... Az összes idegeneket, beleértve a zsidókat”

Kisebbségellenes és cuzista szellemet akarnak meghonosítani a hadseregben is

Bukarest, szeptember 24.

Cihosky hadügyminiszter egy a szenáció erejével ható parancsát hozták ma nyilvánosságra. Ez a parancs arról tanuskodik, hogy az a mentalitás, amely különböző kategóriákba osztja az állampolgárokat, ugyancsak grasszál a hadsereg kebelében, ahol tulajdonképpen nem nemzetiségeket és fajokat, hanem

csupán jó, lelkiismeretes és rossz, megbízhatatlan katonákat volna szabad ismerni.

A szóbanforgó parancsal elrendeli a hadügyminiszter, „hogy az összes idegeneket, beleértve a zsidókat”, haladéktalanul ki kell emelni a katonai irodákból és csapatszolgálatra kell beosztani őket.

Az intézkedés nyilván azt célozza ezzel, hogy megtisztítsa a katonai adminisztrációt a megbízhatatlan elemektől, amelyek valóban sok kárt okozhatnak a nemzetvédelem szempontjából. Minden bizonnyal összefüggésben van a sürű katonaszabadításokkal, visszaélésekkel, sőt valószínűleg a kémkedési esetekkel

nagyok. Elismerem, hogy kicsit exaltált is vagyok, de ez a zsenialitással jár. Kérem, én festek, hegedülök, zongorázom, beszélek franciául, németül, angolul, románul, magyarul, én kissé más-kép látom a világot, mint a tucat-emberek. A soffőröm, Pop János egy napon kihozta hozzám Ancsát. Valami örök ségi ügyben kérte, hogy járjak közbe a minisztériumban levő barátaimnál. Vállaltam a közbenjárást és azt sem tudom, hogyan, de az Ancsa ottragadt nálam, sőt egy szép napon kihozta egyik barátját is. Így kerültem én bele ebbe a társaságba és ez volt minden bűnöm.

Mondom az asszonynak, hogy ez nagy hiba volt, mert Ancsa volt az, aki ő ellene vallott és ezzel elindította az egész csunya botránypört.

— Kényszerítették Ancsát — mondja nevetve Popné — Ancsa a szatmári rendőrségnek szerződött agent provocateurje volt. Most is letartóztatták és Szatmárra hozták. Csak a mikor itt volt, akkor közölték vele, hogy addig nem eresztik ki, amíg meg nem mondja, miképpen követték el a máramarosszigeti posta-betörést.

de lehet, hogy ezt is a zsenialitáshoz tartozik.

Az államrendőrség épülete elé érünk. — Nem haragszom magukra újságírókra, — mondja mosolyogva — hiszen maguknak meg kell írni a szenációt. Hát csak nem boldogok, hogy az én szép szememért elhallgassanak olyan szenációt, hogy egy rendőrtiszt felesége rablóbandát szervez. Nem haragszom, de azért bepereltem magukat is, mint a rendőrséget. Éppen most tettem meg a feljelentést. Majd meglátjuk, kinek lesz igaza.

Aztán a további harc részleteiről beszél a szikrázik a szeme. Megszépül amugy is csinos arca. Látszik rajta, hogy a harc az eleme. Most éli ki a benne rejtőző harcos ösztönöket. Mondja is:

— Most érzem magamat igazán elememben. Itt vidéken a teljes szellemi szegénységben már kezdtem elbutulni. Most, hogy jött ez a harc, minden idegszállammal, minden agysejtemmel dolgoznom kell, hogy le ne teperjenek. Ettől a szellemi munkától fölfrissültem és — ami szintén nem utolsó — tizenkét kilót fogytam.

Az örök asszony, aki huszfölösége leadásáért képes volna újra végigcsinálni az egész hajszát. Rendőrséggel, vizsgálóbíróval, botrányval. Végig is fogja csinálni. Mondja is:

— Bizony, drágám, nem könnyű ellenfél Pop Sándorné, Gallovich Aurélia. Harcolok a nappal, csak birom és vegyek tudomásul ellensegeim, hogy én maradok felül.

is, amelyeket természetesen lehetőleg meg kell előzni. A cél tehát semmiesetre sem kifogásolható, ezzel szemben azonban annál inkább az, hogy

a hadügyminiszter ezt egyedül a kisebbségi elemek eltávolításával véli elérhetni.

Ez ugyanis kétségtelenül egyértelmű azzal, hogy a hadvezetőség minden kisebbséget már eleve megbízhatatlannak vesz s elfelejti, hogy a megbízhatóságot nem a nemzetiség határozza meg, amint erről számtalan hadbíróági pör tanuskodott. Mi több, a hadügyminiszter rendelete egyenesen cuzista szellemet árul el, a mikor az „idegenek, beleértve a zsidókat” fogalmában nyíltan a zsidókat, kevésbé nyíltan pedig, de éppen olyan félremagyarázhatatlanul a többi kisebbségeket aposztrofálja.

A hadseregben tudunkkal csak román állampolgárok szolgálnak és nem idegenek. Ez a frazeológia és általánosítás távolról sem illik a Maniu-kormány hadügyminiszteri rendeleteibe.

A kolozsvári tanácsnak minden ténykedése törvénytelen

Hogyan lett Kincses-Kolozsvárból Koldus-Kolozsvár?

Belügyminiszter ur! Bűnös könnyelműséggel sáfárkodnak a város vagyonával

Kolozsvár, szeptember 24.

A kolozsvári városi tanács egy év óta folyó ténykedésének számtalan, szinte fel sem sorolható gennyes sebe van. Ezek közül csupán néhányat ragadunk ki: a külföldi kölcsön ügye, a városi üzemek kommercializálásának kérdése, a város-rendezés, a Bitumen-ügy. Azonban mindezeket nem lehet egy napilap szűk keretei között felvázolni s így egyelőre csak arra hívjuk fel Vajda belügyminiszter ur figyelmét, hogy

a kolozsvári városi tanács minden ténykedése törvénytelen.

Törvénytelen Tuffli Richard alpolgármesteri mandátuma és törvénytelenül működik hónapok óta az egész városi tanács.

Tufflit annak idején Mihali Tivadar főpolgármester saját hatáskörében nevezte ki helyettesének. Aki ismeri a közigazgatási törvényt, annak tudnia kell, hogy ehhez nem volt joga. Azonban mondjuk, hogy ez nem lényeges. Mondjuk, hogy ez csak „formai” hiba. Sokkal súlyosabb az, hogy az egész mostani városvezetés törvénytelen.

A törvénytelen tanács.

A közigazgatási törvény szerint Kolozsvárnak harminc tagból álló tanácsának kell lennie. Ebből választanak nyolc tagot az állandó választmány részére és ezen kívül három póttagot. Az állandó választmány látja el a város tényleges vezetését. A póttagok arra valók, hogy ha valamelyik ügyosztály tanácsnoka megbetegedik, szabadságra megy, vagy másirányú elfoglaltság miatt nem láthatja el ügyosztályának vezetését, egy póttagot hívnak be, hogy az helyettesítse. A városi ügyvezetés nem tisztviselő, hanem hivatal! Ezért kapnak a tanácsosok urak havi 20 ezer lejt.

Kolozsvár állandó bizottságának már hosszú idő óta csak öt tagja van nyolc helyett — és nincs egyetlen póttagja sem!

Serbán és Lucian tanácsosokból képviselő lett. Kertész Jenő dr. pedig azért mondott le, mert örökös elenzékieskedésével tarthatatlan lett a helyzete a tanácsban. Ő egészséges rendszert, céltudatos várospolitikát szeretett volna. Nem ment, tehát levonta a konzekvenciákat...

A csonka, öt tagból álló vezetőség mai napig sem egészítette ki magát. A többségiiek közül nem akad egy sem, aki azonosítani akarja magát Tufflival és Simonnal, azzal a két emberrel, akiknek a kezében összpontosul minden hatalom.

Csak suba alatt...

Kisebbségiakat pedig „nem lehet” behívni, mert akkor ezek többségben volnának. Hogy ebből milyen különös szerencsétlenség támadna a városra — nem tudjuk. De ez, úgy látszik „magasabb” politika.

Belügyminiszter Ur, az elmondottakból tisztán kiviláglik, hogy a kolozsvári városi tanács csonkán, tehát törvénytelenül működik. Törvénytelen minden egyes ténykedése. Ezt a tanácsot Maniu Gyula miniszterelnök ur azért nem oszlatta fel, mert elhitették vele, hogy a városnak sok megoldandó problémája van, az új választások előtt. Elhitették, hogy a város nagy külföldi kölcsönének realizálása küszöbön áll, hogy a kommercializálás kérdését most kell rendezni, hogy a város boldogsága függ ettől a tanácstól. Ezzel szemben semmi sem

történik és nem is történhetik, amíg ki nem egészítik a tanácsot.

De — valami mégis történik.

Nyilvános pályázat nélkül elfogadta az állandó választmány a nagyváradi Bitumen Rt. 28—30 millió ajánlatát

a siralmas állapotban levő uccák burkolatára. Egy ilyen hatalmas munka elvégzésére mindenütt a világon nyilvános árlejtést szoktak tartani. Külföldi és belföldi cégek veteksznek egymással — és szorítják le az árakat.

Jelentkezik már a liberális izgatás gyümölcse

Az esküt nem tett tisztviselők nyugdíja ellen

akarnak tiltakozó gyűlést tartani a bukaresti nyugdíjasok

Bukarest, szeptember 24.

A Viitorul és az Universul, a két liberális érdekltségben levő lap hetek óta folytatott lelkiismeretlen és csunya izgatásának tudható be, hogy Bukarest nyugdíjasai mozgalmat indítottak a Maniu-kormány új nyugdíjtörvénye ellen. Az új a Viitorulnak és az Universulnak, hogy a kormány vállalt kötelezettségéhez híven nyugdíj fejében néhány garast akar juttatni azoknak a volt magyar tisztviselőknek is, akik annak idején, a nagy tájékozatlanság zűrzavarában, nem tettek hűségessküt s emiatt elvesztették állásukat.

A sikerhajhászás legolcsóbb és legrohadtabb eszköze a nemzeti alapon való gyűlöletkeltés. A liberális éra alatt csúnyán kiélezett nyugdíjasok

valóban elvesztették minden emberségüket és világos látásukat, amikor az irigykedő eb morgásához nagyon hasonlítható módon készülnek tiltakozni az ellen, hogy a még náluknál is nyomorultabb kisebbségi nyugdíjigogosultak valami konchoz jussanak. És éppen a liberálisok izgatására, akiknek kétségbeesésen hosszú uralma nem merült ki egyébben, mint a hadirokkantak, hadiöveggyek és a nyugdíjasok folytonos rugdosásában.

Hírek szerint a felizgatott bukaresti nyugdíjasok tiltakozó gyűlést készülnék tartani. Nem lesz ennél a gyűlésnél szomorubb tanubizonyosága annak a fenékig megrothasztott mentalitásnak, amit a liberálisoknak sikerült nagyra nevelniök a jobb sorsra érdemes ország határai között.

Ünnepélyes gyászjelentés Lakatos József pincérről

Bukaresti haláljáték kis magyar életekkel

Mit csináljunk a kolozsvári éttermi munkások 1140 lejével?

Bukarest szeptember 24.

Nemrégiben részletesen írtunk Lakatos József bukaresti pincér tragikus sorsáról. Ne tessék rossz néven venni, ha nagyon röviden felelevenítjük ezt a fájdalmas históriát. Tudjuk mi kérem szépen, hogy ezer és ezer érdekesebb megirivaló is volna, szórakoztatóbb és mulatságosabb, de közérdekű szempontok, az emberiség parancsszava és maga a halál ad újabb aktualitást a Lakatos József esetének.

Csak egy kicsi türelmet kérünk, nem is mi beszélünk, egy vérző seb beszél, amelyet be lehetett volna gyógyítani, a Halál beszél, amely pedig csak cselekedni szokott.

Miről is volt szó? Arról, hogy Lakatos József marosvásárhelyi származású bukaresti pincér bekerült a Brancoveanu alapítványi kórházba.

Csak az azonnali operáció segíthetett rajta, de a kórházban közölték vele, hogy pénz, vagy életet. Előbb gubázni és csak azután lesz operáció. A Lakatos kartársai összekoldulták az operáció költségeit, de ebből az ápolási díjra nem futotta. Erre a frissen operált embert nyílt sebével kitették az utcára.

Egyetlen közkórház sem akadt, ahová Lakatos József befeküldhetett volna. Mindenütt kidobták. Hol ide, hol oda cipelte nyitott sebet és néha, ha volt pénze kötszere, egy-egy jószívű ápolónő kicserélte a régi kötést.

Most jön az új fordulat. Lakatos pénteken újra elvánszorgott a Brancoveanu kórházba,

szerencséje volt, a főorvos elé került, aki megvizsgálta és kijelentette, hogy újra operálni kell. Felvételtől szó sem volt, a főorvos végrehajtotta a műtétet és eltávozott.

Lakatos József a hordágyon félholtan várta, hogy felveszik. Nem vették fel, ott fetrengett a műtő melletti szobában, amíg meghalt.

A bukaresti magyar nyomor egyetlen áldozatának halálhürgése nem hallatszik messzire és ezt a nyögést, ezt a fuldoklást, ezt az elhaló panaszt ezért helyezzük mi ebbe a hangszóróba.

Most már nem is Lakatosról van szó. A bukaresti kórházviszonyokról beszélünk és arról a borzalomról, amely a fővárosban szülődő szegény magyarokra, a másodrendű polgárookra vár.

Aki ezen a fronton súlyos sebet kap, az a halál fia, itt a beteg sem szent, itt a haldokló, nek is pedigéje, nemzetisége, származása és osztályhelyzete van. Itt talán még a Halál is baksissal dolgozik.

★

Még valamit. A nagyváradi pincérek 1140 lejt küldtek hozzánk, hogy juttassuk el beteg kartársuknak. Már nem tehetjük. Azóta már felvette az égi pincérek fehér kötenyét s odafent a jól szituált angyaloknak arany tányéron hordja a bécsi szeletet.

Közöljék, mit csináljunk a pénzükkel?

Farkas Sándor.

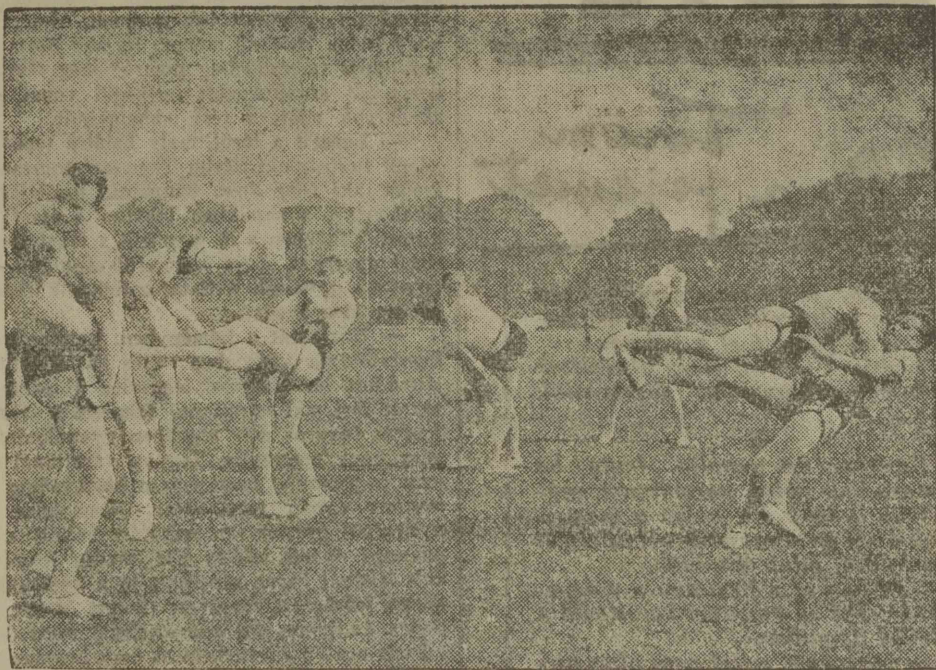
ELEGÁNS ÉS PONTOS

KÉT MILLIÓ LITER PETRÓLEUM ELÉGETT

Az anglországi Hull kikötőjének dokkjában az egyik nagy petróleumtartály kigyulladt. Minthogy olásra gondolni sem lehetett, az égő petróleumtartály a benne levő két millió liter petróleummal együtt elpusztult.

IZLANDI BÍRKÓZÓK VENDEGSZEREPLÉSE BERLINBEN

A berlini városi tanács meghívására 17 izlandi birkózó érkezett a német fővárosba, ahol az állatkerti sportpályán mutatják be nemzeti sportjukat, a

Glima-birkózást. A klasszikus szobrokra emlékeztető Glima-birkózók és izgalmas mérkőzéseik a berlini sportkörökben óriási feltűnést keltettek.

Kritikusi vihar Budapesten Benamy Sándor szindarabja körül

Az erdélyi újságíró darabját a konzervatív írók védik meg
a progresszívekkel szemben

Budapest, szeptember 24.

Benamy Sándor Kajüt című darabjának bemutatóját — mint már közöltük — a közönség nagy lelkesedéssel fogadta, a darab telt házakkal megy. Az ugynevezett progresszív lapokkal szemben csodálattal és tisztelettel fogadták a darabot, éppen a legelőkelőbb régi konzervatív lapok azok, amelyek a darabot erősen védelmébe veszik és Benamy színművi kvalitásait dicsérik.

Herczeg Ferenc lapja, a „Budapesti Hírlap”, a mely tudvalevőleg a kormány félhivatalosa is, a következőket írja:

„Az Új Színház az új tehetségek szárnyra-segítését vette programjába s ennek a kitűzött célnak szolgálatában mutatta be Benamy Sándort, a kolozsvári író, aki fiatal is és tehetséges is... Nem lehet elvitatni tőle az erőt és színt a dialógusokban és jobb feladatokra érdemes rutint, amellyel még annak a nézőnek érdeklődését is ébren tudja tartani, aki egyébként elfordult a témától.”

A „Pester Lloyd” kritikája:

„Idegenkedéssel, amelyet azonban az elismerés követett, ismerkedett meg a budapesti közönség az erdélyi írói kör egy tagadatlanul tehetséges szerzőjével, Benamy Sándorral. Film és grandgignol lépnek házasságra a darabjában. Már maga az egyszavas cím rámutat Benamy drámai ösztönére és az, ahogyan idő és tér szűk korlátjaiba be tudja szorítani a cselekményt, megerősíti hitünket a dráma iránti hivatottságában... A közönség nagy tetszéssel hódolt az ifjú szerzőnek és az Új Színház gárdájának.”

A Magyarországon Stella Adorján:

„...Ez az izgalmas, történet három kis felvonásra tagolva a francia grandguignol-darabok érdekességére és erotikájára emlékeztet. Tehetséges ember munkája. Vannak hibái és tévedései, de az írója abszolút színpadi érzékkel bír, feszültséget tud teremteni a színpadon és az elhanyagolt drámaírás egyik hasznos munkása lehet. A főpróba közönsége sok tapssal honorálta az előadást.”

Végül az Újság-ban Vándor Kálmán így emlékezik meg a darabról:

„A darabban kétségkívül felcsillan a szerző tehetsége, van néhány igen jó dialógus-részlet, néhány feszült helyzet, azt azonban még nem tanulta meg, hogy határok közé kell szorítani az erotikumot is. Ez a szertelenség a fiatalsággal jár és ha megcsillapodik, Benamy Sándor bizonyosan ír olyan darabot is, ame-

lyet zavartalan tetszéssel nézhetünk végig. Hogy jó színpadi érzéke van és nem a színházi sablon útjait járja, hanem újat akar, azt most is bebizonyította.”

Calianu vezérigazgató szigorú vizsgálattal felelt a Brassói Lapok iskolaügyi cikksorozatára

„A legnagyobb figyelemmel olvastam végig a Brassói Lapok cikksorozatát s újólaj kijelentem, hogy a felsorolt sérelmeket orvosolni kívánom”
— mondotta a vezérigazgató

Bukarest, szeptember 24.

Hétfői számában fejezte be a Brassói Lapok azt a cikksorozatot, amit az ez évi iskolai beiratkozással kapcsolatban a székelyföldi felekezeti iskolákat sújtó lehetetlen tanügyi politikáról személyes tapasztalatai nyomán írt meg munkatársunk.

Kedden a Brassói Lapok bukaresti szerkesztője már jelentkezett is ebben az ügyben Calianu vezérigazgatónál, hogy az elemi iskolák ügyeinek legfőbb intézője megtehesse a kérdésben előre beígért észrevételeit. Calianu várakoztatás nélkül, azonnal fogadta bukaresti szerkesztőnket, akinek a következő nyilatkozatot adta:

— A Brassói Lapok cikksorozatát a legnagyobb figyelemmel olvastam végig. Mindazon sérelmek ügyében, amiket a Brassói Lapok cikksorozata feltárt,

azonnal megindítottam a vizsgálatot és a szigorú eljárást.

Újból kijelentem, hogy a Brassói Lapokban felsorolt sérelmeket haladéktalanul orvosolni kívánom s mindössze annyi türelmet kérek, hogy a beindított vizsgálatot befejezhessem.

— Ezzel kapcsolatban közlöm az érdekeltekkel azt is, hogy azoknak a panaszoknak az

ügyében is beindítottam a vizsgálatot, amiket különböző erdélyi egyházi főhatóságok küldtek be hozzám iskolaügyekben.

Itt írjuk meg, hogy kedden délelőtt megjelent a közoktatásügyi miniszteriumban Gyárfás Elemér szenátor is s egész halom okmányt nyújtott át Calianu vezérigazgatónak. A benyújtott okmányok egytől-egyig azt bizonyítják, hogy a székelyföldi iskolaügyi panaszok a egteljesebb mértékben jogosultak. Calianu Gyárfás szenátornak is megismételte azt a kijelentését, hogy minden tudomására jutott panasz ügyében nyomban elrendelte a vizsgálatot.

Ennyire tehát eljutottunk. Most már csak az van hátra, hogy a panaszok kivizsgálása valóban lelkiismeretes legyen s utána ne maradjon el az orvoslás. Az van hátra, hogy Calianu a Regátba küldjön minden törvénytelenkedő tanfelügyelőt és állami iskolai igazgatót, akár magasabb pozícióban is, ha neki úgy tetszik. Ez az első lépés. A második lépés az, hogy még ebben a parlamenti ciklusban módosítsák Anghelescu hírhedt törvényét, mert mindaddig nem lesznek egészséges állapotok a székelyföldi elemi oktatás terén, a míg ez a lehetetlen és a szabad oktatás elvét megcsúfoló törvény életben van.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek, valamint tulsok ivás és dohányzás, vagy morfiom és kokain élvezete idéz elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata fontos segédeszközt képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József víz többek közt ólommérgezésnél nemcsak meggyógyítja a makacs székrekedést, hanem mint specifikus ellenszer is kifejti kitűnő hatását. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kaphatók.

M. BLATT, Brassó Kapu-u.38

egyedárusító, közli a n. b. vevőközönséggel, hogy a híres

„3 korona”

250 lejjel páronként. — Párizsban ugyanaz a harisnya 50 francia frankba kerül, ami 300-lejnek felel meg.

320

HIREK

a Viitorulon, mely panaszkodik, hogy mi, árva polgárok, nem vettük észre, hogyan fogyott el a kölcsön...
Kedves Viitorul! Ha a liberálisok lettek volna hatalmon, észrevettük volna...

Bratianu azt mondja, hogy ha ő maradt volna kormányon, sokkal jobb dolguk lett volna a magyaroknak s mégsem csaptak volna olyan nagy kühöt, mint Maniuk.

Ugy van ez a Bratianu a magyarokkal, mint az egyszerű kereskedő a hirdetési ügynökkel.

— De mégis, miért nem akar hirdetést feladni? — kérdezte tőle az ügynök.

— Egyszer már megtettem ezt és majdnem tönkre mentem.

— Hát ez hogyan lehetséges?

— Ugy, hogy annyi ember jött hogy majdnem összevadászták az egész portékámat.

Bratianu is ezért titkolja, hogy mit csinált volna ő a magyarokkal.

Még utóbb összevadásztuk volna az egészet.

A kormány azt mondja, adni fog majd a magyaroknak.

Pont úgy, mint a Silberstein és a Morgenstein.

— Szeretném a maga arcát és Rotschildnak a pénzét — mondta Silberstein.

— Hát olyan nagyon szép vagyok? — kérdi Silberstein, aki örül a hízégsnek.

— Azt nem, — nyugtatja meg Morgenstein, — de ha enyém a Rotschild pénze, akkor bizony mindegy, hogy milyen az arcom.

Igy szeret bennünket a kormány is. Majd ha olyan gazdag lesz, akkor ugyanis mindegy... Akkor adni fog...

— Bratianu Vintila beteg. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila, a liberális párt elnöke néhány nap óta beteg. Orvosi megállapították, hogy betegsége könnyebb természetű hűlésből származik. Bratianu Vintilának pár napig az ágyat kell őriznie, hogy felgyógyuljon.

— Uj igazgató a székeskeresztúri állami fiuképezdében. Székeskeresztúrról jelenti tudósítónk, hogy a tanügyi főhatóság politikai érdeműl a székeskeresztúri állami fiuképezde élére Salantin Justin tanárt nevezte ki igazgatónak Georgescu Traian igazgató helyébe, aki exponált, liberális vezérember. Az átvételnél Salantin Justin, az új igazgató, két tanúval, Postoiu Péter és Bányai János tanárokkal jelent meg, azonban Georgescu Traian inspektori intézkedés hiányában megtagadta az átadást. Valahogy generálisan meg kellene már egyszer szüntetni törvényes védelemmel, hogy a közigazgatás és közoktatás minden területén egyszer és mindenkorra a politika és a protekció megszűnjön, ami a köznek hátrányos a kárára van. A köztisztviselőknél és a tanároknál csak a szakképzettség és az arravalóság legyen zsinórmérték az előhaladásban. Tilos legyen a politizálás!

Astra (Apolló) Mozgó

Ma kedden fut utoljára

A vörös kör

Ennek az előadásnak különös érdekességet kölcsönöz **LOLA BOBESCU** 9 éves hegedűművész hangversenye a 9 órás előadás keretében.

Szerdán és csütörtökön az első román film amely német és román színészekkel lett felvéve, lesz vetítve. A film címe

A szerelem szimfóniája

Főszerepeit: GRIT HAID, VIVIAN GIBSON, ION LIVESCU, ION PETRESCU.

A 9 órás előadásokon **LOLA BOBESCU** 9 éves hegedűművész hangversenye.

— Boris cár számára akarják megnyerni Ilana hercegnőt. Bukarestből jelentik: A bulgár királyi ház, hír szerint, ajánlatot tett a román királyi családnak, hogy Ilana hercegnő menjen férjhez Boris bulgár cárhoz. Boris tudvalevőleg nemrég még Giovanna olasz hercegnőt szándékozott feleségül venni, de egyházi akadályok miatt a terv abbamaradt.

— Leesett a lóról, mely halálra taposta. Déváról jelenti tudósítónk: Sárbu Theodor stoineassai 12 éves szolga, aki Olar Joan bánpataki gazdálkodónál volt alkalmazva, a napokban lóháton a mezőről hazafelé tartott. Utközben a ló megijedt s levette magáról a fiatal gyereket, majd keresztülzáguldott rajta s kitaposta a gyomrát. A fiatal szolga a kórházba szállítás közben kiszenvedett.

— Házibarád a kéményben. Budapestről jelentik: Pusztaföldvár községben véres házasságtörési dráma játszódott le, amelynek egyetlen áldozata a felszarvazott férj, aki váratlanul érkezett a lakásba. Szűcs András fuvaros már régebben gyanakodott a feleségére, hogy megcsalja. Tegnap váratlanul otthon termett és gyanúját most már a bizonyosság fokozta az asszony zavart viselkedése. Nemsokára a kémény nyílásából gyanus motoszkálást hallott a férj, majd odament és ott találta Kis Sándor községi rendőrt, akit lábánál fogva ráncigált le a kéményből. — Kis ahogy leérkezett revolvert rántott és négyszer rálőtt Szűcs Andrára, aki eszméletlenül esett össze. A házibarád ezután elmenekült és csak hosszas hajszá után tudták elfogni. A férj a kórházban haldoklik.

GÉPEMBER, MINT ÁRUHAZI ALKALMAZOTT

Az egyik nagy bécsi áruház kiállításán alkalmazták ezt az ember-automatát, amely, mint a kiállításra tóduló sokaság utbaigazítója, pontosabban és megbízhatóbban töltötte be hivatását, mint élő karsársai.

— Ujból község lesz Brád városából. Déváról jelentik: Három napja folyik már Déván dr. Vlad Aurél kultuszminiszter elnöklése mellett a vármegye előkészítő központi bizottságának az ülése, amelyen Hunyadmegye közigazgatási beosztását tárgyalják. Az eddigiek során egyhangulag elhatározták, hogy Hunyadmegyének megvédik az integritását. Nem hivatalos formában ugyanis, ami pedig igen gyakran többet jelent a hivatalos utnál, aziránt jártak közbe, hogy Zsilvölgyét Gorj-megyéhez csatolják. Szó került a tanácsban a brádi incidensről is, amelyet lapunk már részletesen ismertett. A bizottság megállapította, hogy Brádnak várossá való nyilvánítása törvénytelen volt. A község nem rendelkezett annyi adóalany fölött, amennyire egy városi költségvetésnek szüksége lett volna és ezen azután törvénytelenül úgy segítettek, hogy több környékbeli primárt erővel lemondattak a járulékos adóról, amely az illető község pénztárába kellett volna folyjon, Brád javára. Brád lakosságának háromnegyed része földműveléssel foglalkozik és érthető, hogy ezek a földművesek kézzel-lábbal kapálódznak az ellen, hogy Brád város maradjon és felemelt adót fizessenek. A szombaton megtartott gyűlésen a lakosság állásfoglalása csaknem vérfürdőben végződött. A bizottság tekintetbe véve a lakosság állásfoglalását, amellyel döntött, hogy a minisztériumnak Brád faluvá való degradálását fogja javasolni.

— Maniu és Mihalache tanácskoztak az optánsügyben. Bukarestből jelentik: A miniszterelnök és Mihalache földművelésügyi miniszter tegnap este hosszabb tanácskozást folytattak az optánsügyről. — A tanácskozás fontosságát bizonyítja az, hogy nyomban a beszélgetés után, külön megbízással, futárt küldtek Párisba, a keleti konferencián tárgyaló román bizottsághoz.

A cseléd
(Családi jelenet)

Feleség. (Terohan) — Nem, ezt nem lehet tovább kibírni ezzel a leánnyal.

Férj. — Mi az szívem. Mi történt?

— Képzeld. Most, tizenegy órakor mondja nekem az elkészített teremtes, hogy nincs egy tojás sem idehaza. Malvinék jönnek ebédre és tortát akarok sütni. Hát hallottál már ilyet?

— No de szívem, küldd le, itt a fűszeres házban...

— Mit? Hogy küldjem le?

— Igen. Egy perc az egész.

— Ugy? (Átmenet nélkül sirva fakad). Vedd tudomásul, hogy e perctől kezdve nem vagyok többé a feleséged. Elválok. Haza megyek a mamához. Ezt érdemeltem tőled hat évi hűségemért...

— De angyalom, az istenért...

— Így még nem élték vissza egy asszony bizalmával, aki mit sem sejtve türt egy áruló férj oldalán évekig.

— No de egyetlenem...

— Hat évi önfeláldozás után kell rájőnnöm, hogy egy ellenségemhez mentem feleségül, aki aljasul elárult és törbcsalt...

— De az Isten szerelmére. Megőriztesz. Mi rosszat mondtam? Mikor csaltalak törbe?

— Ne is próbáld tagadni. Azt mondtad, küldjem le a cselédet tojásért.

— Igen, ezt mondtam.

— Ezt! Hogy küldjem le. Most, mikor az ebédlő nincs leporolva, a háló nincs felvélve, a fürdőszoba úgy áll, ahogy kiszálltál belőle. És az ebéd még félig sincs feltéve.

— Igazad van drágám. Szidd össze azt a hanyag teremtest!

— Hanyag? Gonosz, lelketlen, aljas teremtes, aki nem érdemli meg, hogy ilyen helyen szolgálhat.

— Belátom. És nem tűröm tovább. Nem hagyom, hogy ez a komisz némbor elkeserítse az életemet. Még ma nézünk egy rendes cseléd után.

— (Dermedten rábámul.)

— Igen, igen. Még ma kidobjuk és keresünk egy megfelelőt. Irgalmas Isten, mi bajod?

— (Némán ráborul az asztalra. Egész testét rázza a görcsös zokogás.)

— De az Istenért, szólj, mi van veled?

— Ne nyulj hozzám. Egy percig sem maradok a házban. Megyek. Még ma beadam a válópert.

— (A fejét tapogatja, hogy nem álmodik-e?)

— Te szörnyeteg, te gyilkos, te haramia! Egy szavam sincs többet hozzád! Megyek!

— Egy lépést sem mész innen, míg meg nem magyarázod...

— Egy percig sem maradok itt tovább. Azután akár el is küldheted a cselédet. Megteheted.

— Hát nem akarod elküldeni?

— Elküldeni? Most, mikor végre betanítottam

— De ha olyan gonosz, aljas teremtes...

— Igen. Végre van egy rendes cselédem, aki elvégez mindent. És te elküldenéd.

— De szívem, nézd, ha tönkre mész mellette. Letegysz. Te magad mondtad.

— Itt álljak újra cseléd nélkül és bajlódjak egy másikkal?

— De ha olyan lehetetlen, gonosz, utolsó teremtes...

— Hiába akarod ezt elhitétni velem. Neked nem kell az ilyen cseléd. Félsz, hogy ráérek mellette egy szabad lélekzetet venni, vagy Isten ments egyszer a színházba menni. A te zűsgoróságod. A te féltékenységed. Így akarsz a háztartáshoz láncolni.

— De esküszöm...

— Így akarsz tönkre tenni, mint ahogy a fiatal-ságomat tönkretetted. Hogy egy néma rabszolga módjára itt vénüljek meg fiatalon...

— No hát kérlek szépen...

— Végre van egy cselédem, aki nem lop, nem tör, nem zuz, nincs kedvese, aki dolgozik, mint egy állat és akire vigyáznom kell, mint a szememre, hogy el ne csalják tőlem. És akkor jössz te és elküldöd...

— De egyetlenem, eszem ágában sincs elküldeni.

— Oda fogsz te állni a cselédszerzőhöz gorombaságokat végig hallgatni? Vagy betanítod a leányt és nyeled a sok mérget, amíg tud rendesen tálni és takarítani?

— Kérlek szépen, csekélység az egész. Tudod mit. Leszaladok magam a fűszereshez!

— Hogyne, hogy holnap az egész ház erről pletykáljon. Csak bizd rám. Majd elintézem.

— De drágám, azonnal itt vagyok, meglátod.

— Dehogy engedem. Csok dolgozz szépen tovább. Nem akarlak háborgatni, tudom ugyanis, milyen sok dolgod van. És délután Malvinék sokáig itt lesznek. Nem dolgozhatsz.

— Na és a tojás? Ki megy érte?

— Na hallod? Egy perc az egész. Leszaladok érte magam. Pá szívem!

(Elsiet. A férj két kezére támasztott fejével iparkodik újra belemerülni a „Logika elemei” című munkájába.)

L. x.

— Meghalt a párisi érsek. Párisból jelentik: Duboi Louis Erneste bíboros érsek tegnap délután 73 éves korában meghalt. Dubois érseknek nagy szerepe volt az Action Française és a pápa közötti elintézetek elsimításában. Az ő közvetítésének eredménye az is, hogy Franciaország visszaállította a vatikáni követtségét.

★ Az Árvaház-utcai izr. templom üléseinek beérkezése a nagyünnepekre 25-én, azaz szardán veszi kezdetét és tart október hó 3-ika estig. A régi tulajdonosok jogigénye az első három napra tartatik fenn. Adóhatalmuk kiegyenlítéséért. Hivatalos órák: délután 9—12 és délután 3—6.

— Az Országos Katolikus Népszövetség udvarhelyi tagozata folyó hó 29-én a főgimnázium tornacsarnokában Mindszenty Gedeon és Kemenes Ferenc költők százéves születési évfordulója alkalmából egy nagyszabású emléktünnepélyt rendez. Az ünnepi beszédet Bíró Lajos igazgató fogja tartani, a műsor többi része a költők műveiből van összeállítva.

— Már ismét agyonlőtték Cocost, a hírhedt banditát. Bukarestből jelenti tudósítónk: Ma délelőtt távirati jelentés érkezett a belügyminisztériumhoz, amelyben a Tulcea-megyei Principele Carol közlés csendőrsége jelenti, hogy tegnap délután a karhatalmi osztagok tűzharca után agyonlőtték Cocost, a hírhedt banditát s a rablóbanda helyettes főnökét, Gherasimot. — A jelentés elmondja, hogy tegnap két holddusnak öltözött férfi érkezett a községbe, akikben a lakosság Cocosékra ismert. Azonnal értesítették a csendőrséget, s a karhatalom, miután körülkerítette a két banditát, megadásra szólította fel őket. Cocosék azonban menekülni próbáltak, a csendőrök tüzelni kezdtek, amelynek során egy Cocost, mint Gherasim alfőnököt, a bandita komáját, agyonlőtték. A két bandavezér lelövésével új nyomra bukkant a nyomozó karhatalom s a hírhedt Cocos-féle banda elfogatása már csak rövid idő kérdése.

— Adományok érkeztek a súlyos beteg pincér részére. Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Lakatos József pincér súlyos betegen és teljesen elhagyatottan fekszik. Lakatos József keserves sorsa meghatotta a nagyváradi pincéreket s most rajtuk keresztül a következő adományokkal sietnek a szerencsétlen ember segítségére: Kalmár Emil 200, Herschkin D. 200, Blum Géza 100, Unió-klub személyzete 100, Spiegel Dezső 100, Royal személyzete 120, Olvashatatlan 40, Olvashatatlan 100, Palace személyzete 80, Astoria személyzete 60, Gergely Ferenc 40 lej. Összesen 1140 lej. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

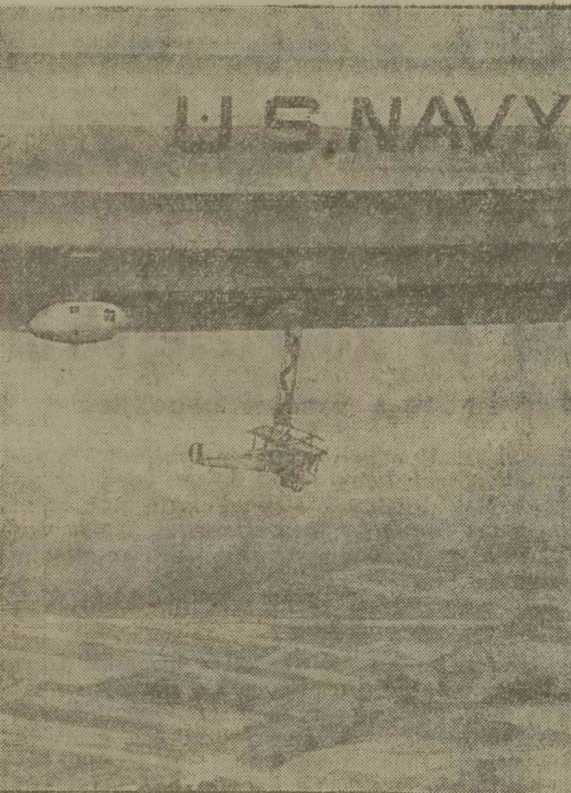
— Betörésekből tartotta fenn magát az elbocsátott erdőhivatali tisztviselő. Körösbányáról jelenti tudósítónk: A szövetkezet bérletéhez, Golea Joan kereskedőhöz a napokban betörték és nyolc ezer lej készpénzt elemeztek. A betörő egy újságot, az Universul egyik számát, ragasztott csirizzel az ablakra s úgy nyomta be zajtalanul. A nyomozás során a csendőrség ebből a körülményből arra következtetett, hogy a tettes csak román lehetett s így a gyanu mindjárt Goda Vasilére terelődött, aki az erdőhivatalnak volt tisztviselője, de különböző csalások miatt elbocsátották. Goda álltalansága ellenére is elegánsan öltözködött és jól élt. A betörést követő napok egyikén Goda az éjjeli vonattal el akart utazni, de egy vasúti tisztviselő idejében értesítette a csendőrséget, amely letartóztatta. Megmotozásakor 32 különféle tolvajkulcsot, két harapófogót és több reszelőt találtak nála, míg a lakásán tartott házkutatás alkalmával ráakadtak arra az újságpéldányra is, amelynek egyik lapját a szövetkezeti üzlet ablakán találták. Godát nemcsak a Goleánál véghezvitt betörés bűne terheli, hanem azok a betörések is, amelyeknek a során a kórház pénztárából 30 ezer lej, egy timártól 10 ezer lej, a görög katolikus templomból pedig egy ezüst kehely tűnt el. A volt tisztviselő, aki különben csak 22 éves és már két gyermek apja, pár óra múlva megszökött a csendőrségi fogdából s csak órák múlva találták rá és fogták el ismét egy kukoricásban. Goda Vasilét átadták a dévai

★ A máriaradnai római katolikus népiskolához rendes tanító betegsége miatt helyettes tanítót keresnek. Díjazás: Havi 1500 lej készpénz fizetés. Lakás és koszt. Kötelessége a törvényeknek megfelelőleg az iskolát vezetni, esetleg a kántori teendőket is ellátni. — Plebánia-hivatal.

— Indiában sem mehetnek férjhez a tizennégy éves aluli leányok. Londonból jelentik: Az indiai törvényhozó testület elfogadta az új házassági törvényt, amely szerint tizennégy éves aluli leány és tizennégy éves aluli fiú esküvőjénél tilos közreműködni. A javaslat ellenzői azt állítják, hogy az új törvény megrendíti az indiai társadalom alapjait és növelni fogja a törvénytelen gyermekek számát. A törvénytelen gyermekek nagy száma — hangoztatja az indiai ellenzék — átka az európai civilizációnak is.

— „Mégsem hívták Janovicsot Marosvásárhelyre.” Ilyen című cikkünkkel kapcsolatban Janovics Jenő kolozsvári színigazgatótól tájékoztató levelet kaptunk, amelyből az derül ki, hogy Janovics valóban megkapta a marosvásárhelyi koncessziót, amiről őt a székely főváros interimár bizottsága 18965 számú átiratában szabályosan értesítette is. Ő a koncesszió felhasználását attól tette függővé, hogy a Transsylvania termét mikor és milyen feltételekkel kaphatja meg. Később az interimár bizottság 16.142 sz. alatt újabb kérdést intézett hozzá ebben az ügyben. Időközben azonban Gáspár Jenő felkereste őt s közölte vele, hogy Marosvásárhely koncessziójára neki volna szüksége, mert akkor meg tudná szervezni társulatát. Erre Janovics úgy az interimár bizottsággal, mint a Transsylvania tulajdonosával minden tárgyalást megszakított.

ATSZALLAS — A LEVEGŐBEN

A Los Angeles nevű amerikai léghajó szenzációs eredményű kísérletet végzett arra, hogy a levegőben való átszállás problémáját megoldja.

Amint képünkön is látható, a repülőgépet egy elmes berendezés segítségével a léghajóhoz rögzítik és a repülőgép utasa a leengedett csigalépcsőn egyszerűen átsétál a léghajó fedélzetére. Az Unió hadvezetősége különösen az óceánontúli repülőforgalom szempontjából tulajdonít nagy fontosságot a légi átszállás megvalósításának.

— Harminchárom embert mart meg Tusnádon egy veszett kutya. Tusnádról jelenti tudósítónk: Megdöbbentő eset játszódott le Tusnádon az elmúlt napokban. Egy kicsi pincsikutya megveszett és a városban szabadon kószálva, nem kevesebb, mint 38 embert mart meg. Mikor a veszedelmes jószágot sikerült ártalmatlanná tenni, híre ment, hogy a pincsi veszett volt, tömegesen jelentkeztek a rémült áldozatok, akiket a veszett kutya megharapott. A harminchárom megmart embert haladéktalanul beszállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe.

— Jeritza Mária és a titkárnője. Bécsből jelentik: Furcsa pörrel beszélnek szélteben ezidőszent a bécsiek. Jeritza Mária, a világhírű operaénekesnő 81 ezer shillingre beperelte a titkárnője, akit minden felmondás nélkül, 19 évi szolgálat után elbocsátott állásából. A keresetben elmondja a titkárnő, hogy őt a minisztériumból emelte ki az operaénekesnő és ugyanolyan fizetést ígért neki, mint amennyit ott kapott. 41 ezer shillinget elmaradt fizetése, 40 ezret pedig kártérítés címén igényel Jeritza elbocsátott titkárnője.

★ Orvosi körökből. Dr. Jekelius Alfréd közli pácienseivel, hogy 4 hétre elutazott városunkból.

★ Arc és bőrápolás. Szepők, májfoltok, miteszerek ellen a legjobb szer a Tosca cream és a Tosca szappan. — Puhít, finomít és hófehérre teszi az arcot. Arckrém ára 40 lej, szappan 25 lej. — Főlerakat: Szentgyörgy gyógyszerár, Brassó, Kapu-utca 51. sz.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Nina Petrowna
csodálatos hazugsága
Brigita Helm és Franz Ledererrel e héten
az ASTRA APOLLÓ-ban.

— Az erdőben élve megtalálták a resicai gyárraktól elrabolt 750 ezer lejt. Resicai tudósítónk jelenti: Egy hónappal ezelőtt történt a resicai gyárak két tisztviselője Ferencfalvára vitt kocsin 750 ezer lejt, hogy az ottani erdőben dolgozó munkások bérét kifizessék. Ferencfalva közelében, bekormozott banditák támadták meg a mit sem sejtő tisztviselőket. Több lövés dördült el a sűrű erdőből és a meglepett tisztviselők, hogy életüket megmentésük, futásnak eredtek, ott hagyva a kocsin a háromnegyed millió lejt. A csendőrség gyanúja eleinte néhány erdész ellen irányult, de ez a nyom hamisnak bizonyult. Most érdekes módon sikerült nyomára jutni az igazi tetteseknek. A banda egyik tagjának, egy cuptorei paraszt embernek az osztozkodásnál a lopott pénzből csak 12 ezer lejt akartak adni. Az ember méltatlankodva az igazságtalan eljárásról, orditozni kezdett társaival. A falujabeli embereknek feltűnt a nagy lármája és veszekedés. Az egyik ember elszaladt a faluban tartózkodó csendőrökért. A csendőröknek gyanus volt a veszekedő társaság, mivel egyes elejtett szavakból arra lehetett következtetni, hogy valami közülük van az utóbbi időben sorozatosan elkövetett utonállásokhoz. Bekísérték őket Resicára, ahol hosszabb vallatás után az egyik paraszt tényleg bevallotta, hogy a rablóbandának a tagja és már hónapok óta garázdálkodnak a krassói hegyekben. A banda feje egy Matei nevű szolgálatából elbocsátott rendőr, aki már a Mantu bandájában is nagy szerepet játszott. Ő volt az, aki a híres haramia vezért agyonlőtte, mert szeretőjét elcsábította. Mantu halála után új bandát szervezett, melynek a feje ő lett. A legutóbbi elkövetett 750 ezer lejes rablást is ők követelték el, a pénzt az erdőben elrejtették. A megjelölt helyen azt tényleg megtalálták, hogy a resicai gyáraknak a kára teljesen megtérült. A rablóbandának mind a hét tagját sikerült ártalmatlanná tenni a csendőrségnek. A haramiákat átkísérték az oravicai ügyészség fogházába.

— Autó és motorkerékpár halálos összeütközése.

Budapestről jelentik: Az éjszaka a városligetben levő közlekedésügyi múzeum mellett egy motorkerékpár három utassal nekiment egy autónak. Backer Dezső 21 éves pahii földbírtokos szörnyet halt. A másik két utas súlyosan megsebesült. A katasztrófát az eddigi megállapítás szerint valószínűleg a motorkerékpár okozta.

— Jelentős kulturpolitikai esemény lesz az Erdélyi Helikon szombati irodalmi estje. Már csak néhány nap választ el szombattól, amikor az erdélyi német irodalmi élet legkiválóbb reprezentánsainak baráti meghívására az Erdélyi Helikon írói gárdája megtartja Brassóban kimagasló jelentőségű irodalmi estélyét. Amint az estély előkészítő munkálataiból, a vendéglátó szász írók és brassói előkelőségek fáradságtalan propagandájából megítélhető, az estély és a társasvacsera a brassói magyar és szász társadalomnak ünnepélyes találkozója és közforgása lesz. — Amint már többször jeleztük, az estélyen Kemény János bevezető beszéde után a Helikon írói közül Berde Mária, Finta Zoltán, Bartalis János, Kádár Imre és Szombati-Szabó István verseikből adnak elő, Molter Károly, Kós Károly, Kacsó Sándor és Nyirő József pedig reprezentatív prózai írásaiból olvasnak föl. Különös jelentőséget kölcsönöz az estélynek az, hogy az írókon kívül megjelenik a hallgatóság sorában báró Bornemissza Elemér és Bánffy Miklós gróf (Kisbán Miklós) is, továbbá Kuncz Aladár dr., Tabéry Géza és az erdélyi magyar irodalmi életnek több kiválósága. — Az estélyre a jegyek 100, 80, 60, 40 és 20 lejes árban már kiválhatók a Redout pénztárában. Akik az estélyen, a magyar írók tiszteletére rendezendő banketten és a vasárnapi ünnepségeken is részt akarnak venni, az Ongyérth koncertiroda Kolostor-utcai helyiségében válthatnak résztvevő jegyeket, amelyeknek ára 800 lej.

— Új templom Szentlászlón. Székelyudvarhelyről jelenti tudósítónk, hogy az elmúlt vasárnap az udvarhelymegyei Szentlászló községben ünnepélyes ke-retek között szentelték fel az új református templomot. A templomszentelésen Vásárhelyi János egyházkerületi főjegyző is résztvevett. A községi presbiteriuma, előjárósága, a megyei református intézmények és a Nőszövetség meleg, ünnepélyes tisztelettel fogadták a püspökhelyettest. Korék Rózsika virágcsokorral üdvözölte a tiszteletreméltó vendéget, míg Korék Béla református lelkész az egyházközség „isten-hozottját” mondta el a püspökhelyettesnek. Az ünnepi istentiszteleten Nagy Lajos udvarhelymegyei esperes imádkozott és Vásárhelyi János prédikált. Dé-lután műsoros ünnepély volt, ahol dr. Gyárfás Pálné a református tanítónőképző főgondnoknője mon-dott lelkes előadást a nőszövetségek ideális elhiva-ttságáról.

Ismeri az

ORION

kisírekvencia

transzformátort?

Legegyszerűsebb erősítés

Legtisztabb vétel

Vezérképviselő:

Ing. S. JAESENDORF

București, Str. Doamnei 10.

Cernauți, Str. Mărășești 10.

3751-3

SPORT

Szerkesztő: Fejess Pál

Megkezdődött a Balkán-olimpiász

Görögország vezet az athéni küzdelmek első napján

Athén, szeptember 24.

A klasszikus sportok őshazájában, a görög fővárosban élénk, mozgalmas élet jelzi, hogy találkozóra gyűltek össze négy állam: Bulgária, Görögország, Jugoszlávia és Románia legjobb atlétái. Első ízben kerül megrendezésre a Balkán-Olimpiász és méltóbb helyet nem is lehetett volna választani a verseny színvonaláért, mint a hetvenezer nézőt befogadó hatalmas athéni stadiont.

Vasárnap volt az olimpiász első napja, melyet ötvenezer főnyi lelkes közönség nézett végig.

A részletes eredmények a következők:

100 méteres síkfutás: 1) Frangudis (görög) 11.2 mp. 2) Vamvacas (görög) 3) Csegezi (román) 4) Javosky (román). 110 méteres gátfutás: 1) Mantikas (görög) 13.6 mp. görög rekord. 2) Buratovici (jugoszláv) 3) Gantscheff (bulgár) 4) Prannspetger (jugoszláv) diszkvalifikálva 5) Miropolus (görög) 6) Albrich (román). Magasugrás: 1) Buratovici (jugoszláv) 175 cm., Cariofilis (görög), Schöpp (román), holtversenyben ugyanennyit ugrottak. Panajoth 170 cm-t ugrott. 10000 méteres síkfutás: 1) Bekaris

(görög), 55 p 25.6 mp. 2) Kranis (görög), 3) Ilie (román), 4) Marinescu (román). 800 méteres síkfutás: 1) Pedan (bulgár), 2 perc 0.48 mp. 2) Georgajulos (görög), 3) Velcovici (román), 4) Szilágyi (román). 4-szer 400 méteres sífuta: 1) Görögország 3 perc 59.8 mp. 2) Románia, 3) Jugoszlávia.

A vasárnapi eredmények alapján a résztvevő államok helyezési sorrendje a következő: 1) Görögország 27 pont. 2) Románia 14 pont. 3) Jugoszlávia 9 pont. 4) Bulgária 6 pont.

↓ Angol javaslat a football reformjáról — tizenhárom játékoskal. Londonból jelentik: Az angol sajátban érdekes vita folyik a footballjáték reformjáról. Az indítvány szerint a játékosok számát tizenegyről tizenháromra akarják emelni, úgy, hogy hat csatárral játszanának és a fedezetek és a szélsők között egy-egy erősítést adnának a csatároknak. A lapok azt javasolják, hogy kísérletképpen rendezzenek néhány mérkőzést tizenhárom emberrel. Nincs kizárva, hogy különösen a professzionista klubok maguké vá fogják tenni a reformot, mert hiszen az ilyen újítások mindenkor nagy vonzóerőt gyakorolnak a közönségre.

KÖZGAZDASÁG

A nagyipar sérelmeiről és követeléseiről

nyilatkozik Mircea szenátor, az Ugir elnöke a Brassói Lapoknak

Bukarest, szeptember 24.

Ismeretes, hogy a romániai nagyiparosok szövetsége, az Ugir elhatározta, hogy október folyamán tilakozó nagygyűlést tart. Ezzel kapcsolatban nyilatkozott ma a Brassói Lapok bukaresti munkatársának Mircea C. R. szenátor, mérnök, műegyetemi tanár, az Ugir vezérigazgatója, aki a következőket mondta:

— Az Ugir sohasem operált tömegek felvonulásával, amint azt a hasonló érdekszervezetek sehol a világon sem tették. A júliusi törvényzuhatag idején az Ugir a várakozás álláspontjára helyezkedett és várta, hogy a sebbel-lobbal tető alá hozott törvények gyakorlati eredményei milyen hatással lesznek a nagyipari termelésre. Ma már látjuk ezeket a gyakorlati eredményeket, melyek a hozzászólásunk nélkül megalkotott nagy közgazdasági jelentőségű törvények alkalmazásai után jelentkeztek.

A nagyipari termelést közel harminc százalékkal drágította meg a júliusi törvényzuhatag, mely vámtarifájával, adótörvényeivel, forgalmi adójával súlyosan nehezedik reánk.

A kereskedelmi szerződések ügye.

— A kormány az új vámtarifa alapján különböző országokkal tárgyalásokat kezdett, hogy a régen nélkülözött kereskedelmi szerződéseket megkösse. Ezek a tárgyalások Lengyelországgal már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy értesülésünk szerint bizonyos konvenciókat már alá is írtak. E tárgyalásokat anélkül folytatják, hogy a gazdasági érdekképviseleteket megkérdezték volna. Ezt a kormány elmulasztotta.

A közterhek kérdése.

Az UGIR elvben nincsen ellene a közterhek igazságos emelésének. A kormány azonban a közterheket a termelés vállára rakta anélkül, hogy megvizsgálta volna a termelés teherbíró képességét. Lehetséges helyzetet teremt ez:

A lehetetlen terhek alatt a nagyipar össze kell roppanjon.

Csupán a rentabilitást, a jövedelmezőséget lehet megterhelni, de nem minden alap nélkül a termelést.

A szociális törvények ügye.

Az új munkatörvény a már kialakult munkaadói és munkaviszonyban komoly zavarokat okoz.

kat okoz. Az a helyzet, hogy gyakran a munkások maguk kénytelenek kérni, hogy tekintsünk el a törvények strikt betartásától. Ilyen módon a törvény éppen ellentétes hatást vált ki és a szociális törvény így válik antiszociálissá.

A vasuti szállítás tarifájának ügye.

Az új vasuti politika ellen nemcsak azért tiltakozunk, mert szintén csak a termelést drágítja meg, hanem azért is, mert egyenlőtlenül követelt emelésével egyes iparcikkek termelését egészen lehetetlenné teszi. Az export ennek a tarifa-emelésnek hatása alatt rendkívül csökken és ezzel maga a vasut is súlyos károkat szenved.

Hogy néhány példával illusztráljam a helyzetet, a tűzifa termelése és szállítása a tarifa felét teljesen megakadt. De lehetetlenné vált a tetőcserép és a téglák szállítása is.

A kormány az ipari hitel kérdését is törvénnyel kívánja rendezni. A munkálatok tudomásunk szerint már ki vannak adva és jeleleg is erősen folynak. Az UGIR növekvő idegességgel nézi, hogy újra kormányintézkedés készül, melyre azonban a legközelebbi érdekeltek részvételére még semmi intézkedés sem történt. Egy ilyen nagy fontosságú kérdésben egészen természetes, hogy szeretnők megismerni azokat az alapelveket, melyeken a kormány elindul.

Nem szükséges hangsúlyozni, hogy az ipari és agrár termelés között nincsen ellentét, sőt ezek kiegészítik egymást. Nem nyugodhatunk bele abba az atmoszférába, melyet a kormány iparellenese intézkedéseivel és agrár-pártoló tendenciájával részünkre teremt és amely az ipari és mezőgazdaság i termelés egymással ellentétes érdekűnek tünteti fe. — Éppen ezért keresni fogjuk a közvetlen érintkezést az agrártermeléssel.

Gazdasági tanács ügye.

Javasolni fogjuk a kormánynak, hogy állítson fel különböző érdekképviseletek részvételével gazdasági tanácsot, mely hivatva legyen a nagy fontosságú közgazdasági kérdésekben, mielőtt azok a parlament elé kerülnek, az érdekeltségek részéről hozzászólni az ügyekhez. Ebben a gazdasági tanácsban, mint az a külföldi államokban mindenhol régen jól bevált, helyet foglalnának az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság s a munkásság képviselői.

F. S.

E. M. DELL:

Maud szenvedése

Fordította: Sárosy Bella

195

Maud újból nevetett. Gyenge és félénk volt a nevetése. Egyik kezét kiszabadította, elkezdte fel a alá jártatni a zongora billentyűin. Itt is, ott is megütött egy-egy akkordot.

Jake egy percig csak állt mellette, aztán lehajolt egy kicsit és arcát a Maudéval egy irányba hozta.

Maud egy könnyed mozdulattal tiltakozott és aztán hirtelen, mint akit rákényszerítettek, egyenesen belenézett a Jake szemébe.

— Maga egyszer azt mondta, hogy nagyon örülne — egy egészen másvalakinek... — mondotta. A vörösbarna szemek belemélyedtek az övébe.

— Igenis. Szent Isten — és maga ezen akkor mennyire megbotrázkodott! — felelte Jake — Kis hercegnőm, akkor még nem tekintette magát egyszerű ember feleségének! Sőt tegyük fel, hogy alaposan meggyűlölte azt az egyszerű embert azért, hogy így meg merte magának magyarázni a helyzetet...

Maud egyik kezét férje mellére tette. Szeme olyan kék volt, akár a legkékebb szafir.

— Most pedig mindig jobban szeretem! — mondta — Minden nappal, minden órával jobban szeretem.

Jake nagy keze átfogta Maud karcsú csuklóját. Nagyot lélegzett.

— Édes! — mondta.

Maud folytatta vallomását, bár az ajka veszedelmesen remegett.

— Nem is kell megmondanom, ugys tudja! Nagyon is tudja! És azt hiszem, arról a másik dologról sem kell szólnom, arról a nagy ajándékról, amelyik ránk várakozik! Jake, szerelmem, hogy vártam, hogy vártam...

Jake szorosan magához ölelte.

— Kislányom! Most már elhiszem, hogy egészen boldog lesz. — suttogta.

Maud könnyek között rámosolygott.

— Nem magamért, nem, hanem magáért.

— Érettem! — mondta Jake — Hát nem adott-e meg nekem már mindent, az egész világot és még annál is többet?

Maud reszkető kacajt hallatott.

— Sok olyat adtam magának, amit meg sem kívánt! Olyan dolgokat, amik nekem semmibe sem kerültek. De ez, ez más! És maga erre vágyott, nagyon vágyott rá...

Jake szenvedélyesen magához szorította.

— Kislányom, én semmire és senkire sem vágytam, csakis magára!

Maud szenvedélyesen, szorosan hozzámúlt.

— Csak azt akartam megmondani, szerelmem! De azért mindig, mindig maga lesz az első, a legelső! Capper doktor egyszer azt mondta nekem, hogy a békám egy napon királyfivá fog változni. És neki igaza volt! Mert maga az én szívem királya, örökkön-örökké! Ugy szeretem, mint azelőtt sohasem hittem, hogy emberileg így lehet szeretni.

— Talán ez már nem is emberi? — sugta Jake, ajkával a Maudéhoz közeledve.

— Igaza van! — sugta vissza Maud. — Ez isteni! A legtokéletebb adomány! De csak azok nyerik el, akik adni tudnak, mérhetetlenül, nem törődve azzal, hogy mi be kerül ez nekik. Akik csakis az adakozás hatalmát élvezik, amíg aztán egyszer ezerszeresen vissza nem kapnak mindent... ezerszeresen...

Maud hangja remegett, két karja szorosanban ölelt.

— Egyszer egy férfi arról prédikált és én hallgattam. És a végén azt mondta, hogy: Akkor van ez, amikor a szántóvető tuftesz, megelőzi az aratót. Mert a szántóvető és az arató, az egy! Jake, azt hiszem, ez az ember nagy igazságot mondott. Mert mi ketten nehezen szántottunk, de most már kezdünk aratókká lenni...

Maud ajka forrón, szomjasan hozzátapadt a férjéhez. Könnyei elapadtak.

— Milyen jó az a közös aratás, nem Jake? Maga és én, mi ketten, egyet aratunk! Együtt, — egy kincset.

És Jake csak annyit mondott a maga lassu, lágy hangján, mialatt egyenesen belenézett a Maud szemébe, mintha a lelkében akarna olvasni:

— Ugy van! Ugy van!

VEGE

Cinkográfiai, autótipiai és trichromiai

KLISÉKET

jóbban és olcsóbban, mint bárhol, művészi kivitelben készlt 24 órán belül!

I. BRAND & Co.

București, Calea Rahovei 29.

Ultra-modern berendezés, 35 évi gyakorlat, minden kintüetve. — Azonnali szállítás vidékre. 1359

Őszi szükségletének beszerzése előtt tekintse meg

A MI ÁRAINKAT!

Férfi raglán	2.300	lejtől
Gyermek raglán szőrme gallérral	1.450	"
Férfi öltöny	2.300	"
Gyermek öltöny	750	"

A LEGFINOMABB KIVITELBEN!

Trenchcoat!

Bőr kabátok!

Bőrraglánok!

Iskolai kezdetre:

Téli kabátok!

Iskola öltönyök

Iskola egyenruhák

Divatos szabás! Elsőrendű kivittel!

Iskola kabátok

Kizárólagosan a „COSTUM” Ruhagyár R. T. Oradea
gyártmányait árusítjuk!

HEINRICH PRAGER

București, Strada Carol 22.

3328

BRASSÓI LAPOK

bukaresti fiókkiadóhivatalának címe:
II. Bulev. Elisabeta 60. et. III.
Telefon szám: 363—64.

MAKULATURA

(csomagoló újságpapír) nagy tételben
olcsón kapható. Cím a kiadóhivatalban.

KÉPES KÖNYVEK

Kis állatkert	Lei 14.—
Vadállatok	14.—
Háziállatok	14.—
Szárnyas állatok	14.—
Allatkönyv	20.—
Allatképek	20.—
A kis tudós	20.—
A. B. C.	26.—
Apró emberek	30.—
Jó gyermekek	30.—
A. B. C. (közép)	40.—
Huncut Klári	36.—
Vadállatok	40.—
A mi házi állataink	120.—

Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítja a

»BRASSÓI LAPOK«
könyvosztálya.

Üzemben levő

tégla és cserépgyár a Tövis—Brassói vasúti
fővonalon, nagy vevőkörrel, központot ké-
pező élénk városban, családi okok miatt

szabadkézből eladó

Az ipartelep 9 hold területen fekszik és első-
rangú prima anyaggal rendelkezik. A lehető
legjobb üzlet. Termelését minden évben
eladja. Cím 14346 sz. alatti a kiadóhivatalban.

Fényes existencia!

Kiseb gyárlüzem — rom. szabadsalom szerint —
— mely Temesvárt kiváló helyen fekszik nagy
vevőkörrel, szakértő személyzettel,
más elfoglaltság következtében **eladó**
Szükséges tőke 500.000 Lei. Szakdudás nem szükséges.
Esetleg bérbeadó. Megkeresések „kedvező fizetési fel-
tétel” Rbt. 1639” jelige alatt RUDOLF MOSSE S.A. hir-
detési iroda Timișoara I., Str. Mercy 2 alá kéretnek.

Négyszeres tartósság.

Minden cipő, vagy csizmatalp négyszeres tar-
tósságát garantáljuk az „IMPREGNOL”
használata által.

IMPREGNOL minden cipőtalpnak négyszeres tartósságot ad.

Mert puhává és ruganyossá teszi a talpat.

Preparálja a bőrt és garantáltan minden ártalmas savtól mentes.

Poppant fontos a használata, gazdagnak és szegénynek egyaránt.

Eszer feltétlenül szorosan tartja a talp-szögeket és egyéb talp-erősítéseket.

Gondoljon arra, mennyi pénzt takarít meg az IMPREGNOL használata által.

Nem hasonlítható össze az eddigi használatban volt bőr-konzerváló szerekkel.

Olyan az összetétele, hogy ülepedést nem képez és sohse romlik meg.

Lágyítja a legkeményebb bőrt is, mert önmagától behatol a bőr pórusaiba.

Egy doboz ára 54 lej, minimálisan 3 pár cipő-, vagy csizmatalpnak elegendő. — 108 lej beküldése
ellenében bérmentesen kap 2 dobozt a vezérképviseltől:

„AMERICAN DUTCH PRADING COMPANY”, GUTENBRUN, Fő-utca 129. Banat.

19900-3

SICHEL

ENYV

a tökéletes

FESTŐ-ENYV

Nem egyedül a szín teszi!

Bármilyen vidámon világító színeket is választ
lakásának kifestésénél, rövid idő múlva már még-
sem tud igazán örülni az új fénynek, ha a kifestés-
nél nem a helyes **kötőszert** használták. Válto-
zatlanul sugárzó üdéségekben maradnak festései, ha
festőjével **Sichel-enyvet** használtat, mert
**Sichel a festéket teljes szilárdság-
gal köti le, Sichel olcsó a haszná-
latban és a Sichel igénybevétele lakásna üde
szépségének tartós fennmaradását jelenti.**

Vezérképviselőt:

„INDA” HANS SCHWARZ

ügynökség, NAGYSZEBEN (Sibiu)

CONTINENTAL FÉNY

tűzzel izzó fény lámpát
petroleumra és benzine

200—3000

gyertyafény

Kit érdekel az eladás?

A gyár megbizottja rövidesen

személyes látogatást tesz!

Gyors ajánlatok:

CONTINENTAL-LICHT UND

APPARATEBAU GESELLSCHAFT

Frankfurt a M., Mainzerlandstr. 193.

Utolérhetően!

Tartóssága örökös

ZEPHUR

fatüzelésű, légfűtéses, folytonégő kályha

10 kiló **FÜT** **24** órán
át

egy normál szobát.
Nagyobb típusok 3—4 szobás lakást is
egyenletesen fűtenek. — Legtakarékosabb,
leghigiénikusabb fűtés! — Árlistát díjtalanul küld;

Szántó Dezső és Fia
redőny- és kályhagyára ORADEA.

Kályháinkból állandó lerakat az összes vidéki városokban.

Acéllemez redőnyök! Esslingeni faredőnyök!

Kályháink a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításán
aranyéremmel lettek kitüntetve.

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyed-
évre 270 lej, félévre 540 lej, egy évre 1080 lej. Kéz-
besítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre:
egy óra 120 lej, negyedévre 300 lej, félévre 600 lej,
egy évre 1200 lej. — Magyarországon: egy évre 58 P,
félévre 27 P, negyedévre 14 P. — Külföldön: negyed-
évre 420 lej, félévre 820 lej egy évre 1600 lej.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Al-
lást keresőknek 25 százalékos engedmény. — Legkisebb
apróhirdetés ára 60.— lej. Ugyanazon szövegű apró-
hirdetés többszöri feladása esetén minden három fi-
zetett megjelenés után egy ingyen megjelenést adunk.
Hirdetési díjak előre fizetendők. Csak válaszbélyeg-
gel felszerelt kérdéskódok válaszolunk.

VÉTEL - ELADÁS

Veszek régi butoro-
kat régi könyveket. 1500
év előttiakat, régi okmá-
nyokat és régi bélyegeket
Candrea, Kolostor-utca 36.
szám. 13195

Szivógázmotor 30 HP.
üzem nagybővítés miatt el-
adó Osers és Bauer gyárt-
mány, üzembé, október
15-ig, üzemből megtekint-
hető. Gruber Ferenc, Ré-
kás. 14258

Eladó egy új szita, új
koptatóval 32.000 Leiért.
Daniel Gábor, Kőpecz.

Fodrász berendezés el-
adó. Vasut-utca 41 szám
alatt. 14316

Eladó sürgősen be-
tegség miatt Clujon modern
mosdókkal felszerelt uri
fodrász üzlet forgalmas
helyen igen jutányos árban.
Kellő garancia mellett elő-
nyös fizetési feltételekkel.
Cím 14318 szám alatt a
kiadóhivatálnál, válasz bé-
lyeg ellenében.

Eladó divány, íróasztal,
férfi nagy kabát, beccs,
tisztí csizma. Kert-u. 14
14337

Prázmári uton nagy te-
lek, ujjonnan épült 3 szo-
ba-konyhás lakással bérbe
vagy örök áron eladó. Ér-
deklődni Csefő Prázmári-
ut, Újtelep. 14352

Fényképezési műterem
megyeszékhelyen, szép
nagy kapualjál a főtéren
modern berendezéssel más
vállalkozás miatt eladó,
vagy társat keresek 300.000
lejtőkével. Leveleket „Szé-
kelyöld” 14357 jellege alatt
a kiadó továbbít

Eladó malom két pár kő-
vel, teljes felszereléssel,
villanymotorral vagy mo-
tor nélkül. Szabó Mihály,
Segesvár 14356

Jól bevezetett **vegyes-
kereskedés**, nagy vevő-
körrel, lakással, elköltözés
miat azonnal átadó. Cím
14343 sz. alatt a kiadóban.

- 1 kipuffogós gőzgép 20 HP (Roek)
- 1 Cornwall gőzkazán 35 m² 7 atm.
- 1 " " 20 m² 6 "
- Burgonyamosógép erőüzemre szolgáló
felvonóval
- Vacuunkazán keverőgéppel 28 hl,
- 1 gőzemelő vagy tartány 28 hl.
- 3 eresztőkád ovális 2"-os vörösfenyőből,
75 hl.
- 1 Hentze párolo új 24 hl.
- Apoldul-mio állomásról egyenkint
olcsón eladó. 14348
- Érdeklődni: **SZESZGYÁR** Gusu p. Mercurea
(Jud. Sibiu)

ÁLLÁST KERES

Házvezetőnői állást
keres középkorú özv. urinő
intézetnél, földbirtokosnál,
fűrésztelepen, plebánián.
Főzésben, baromfitenyész-
tésben, belső-, külső-gaz-
daságban 20 évi gyakorla-
ta, kitűnő szaktudása van.
Megkereséseket „Szerény”
jeligére Tg-Mureș, Radu-
lescu 3. ker. 14317

Szeszfűző gépész, gép-
lakatos, husz éves gyakor-
lattal állást keres. Reiter
Ferenc, Somos Odorheiu,
jud. Sălaj. 14321

Intelligens árva leány,
jól főz, a háztartás minden
munkájában jártas, házi
kisasszonynak ajánlkozik.
Cím 14353 szám alatt a
kiadóban.

Gazdatiszti vagy ispáni
állást keresek nagy gya-
korlattal, szerény igények-
kel, Szerző, Nagybanja. 14358

Egészséges szoptatós dada
állást keres. Cím 14350 sz.
alatt a kiadóban.

LAKÁS

Különbejáratu csi-
nos butorozott szoba a
belvárosban nov. 1-re ki-
adó Cím 14329 sz. alatt a
kiadóban.

Egy és két-ágyas szobák
olcsón kiadók, ugyanott el-
ismert kitűnő koszt kap-
ható, házban kívül is. „Pest”
szálló és vendéglő, Vasut-
utca 28. 14342

Kiadó

2 egy szoba, konyhás
lakás azonnalra. —
Ugyanott egy külön-
bejáratu butorozott
szoba is kiadó.
Cím megtudható:
Kapu-utca 23.
(Kalapüzlet)

2 szoba és konyha kiadó.
O brassó, Malom-utca 7.

Egy modern két szoba-
konyha, tűrdőszobás lakás
külön bejárattal okt 1-re
kiadó. Érdeklődni Rét-utca
4/b, Siposnál. 14340

Tegyen próba- vásárlást!

- Lei **23** 1 m. sárga vászon jó és
ellentálló
- Lei **26** 1 m. keményített sifon, el-
lentálló és könnyen mosható
- Lei **38** 1 m. francia delén és mu-
zella garantált minták, 80 cm. széles
- Lei **42** 1 m. legfinomabb indián
100 cm. széles
- Lei **90** 1 m. praktikus, ellentálló le-
pedővászon 150 cm. széles
- Lei **110** 1 m. toile tarare, valódi fran-
cia selyem, tehereműhöz, ágynemű-
höz stb., nagyon előnyös vétel

Angol szövetek
legelőnyösebb árban.

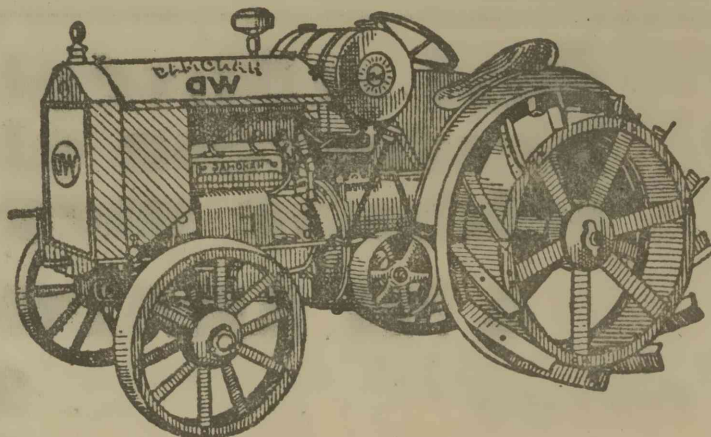
Kir. udv.

szállító

ORGHIDAN

Alapított 1878-ban.

A Schroll vásznak lerakata
BUCUREȘTI I. Str. Pânzari 11.
Vidéki szétküldés postán, utánvétellel.

W. D. HANOMAG

28/32 16erős petrol traktorok

**háromvasu és ötvasu ekével a legolcsóbb és legmegbiz-
hatóbb üzem, amely minden gazda részére nélkülözhetetlen**
Erdélyben és Bánátban több mint 300 üzemből!

Olcsó árak és előnyös fizetési feltételekkel.

Kérjen árajánlatot a vezérképviseltől és
tekintse meg a sepsiszentgyörgyi kiállításon.

Vezérképviselt:

„INDUSTRIA” Kereskedelmi és Ipari R. T.
TIMIȘOARA IV. Str. I. C. BRATIANU 3.

Telefon szám 9-14.

3208

Telefon szám 9-14.

Ifjúsági könyvek

Lengyel: Tamás érdeklődik . Lei 75.—
Cooper: Vörös kalóz 60.—
Cooper: A méhvadász 60.—
Benedek: Robinson 60.—
Tutsek: Agnes története 60.—

Utánvétellel vagy a pénz előzetes bekü-
ldése esetén portómentesen szállítja a

„BRASSÓI LAPOK”
könyvosztálya.

Epe és máj bántalmaknál

igya rendszeresen a

Málnási SICULIA Gyógyvizet

mivel ez a göröcs fájdalmas megcsünteti.

Kapható minden fűszerüzletben. 32 5-1

Kedves Irén!

Múltkor azt mondtad, hogy sehol-
sem kaphatsz tartós harisnyákat, miért
nem teszel hát kísérletet a jó, kipróbált

márkával?

Ez a védjegy biztosan kielégít,
mert nemcsak nagyon ruganyos és tartós
hanem elegáns is és kellemes viseletű.

Ez a világmárka azonban csak
jobb szaküzletekben kapható. Ne en-
gedd, hogy más gyártmányu harisnya-
vételére beszéljenek rá, hanem kérjél
csak olyan harisnyát, amely dupla haj-
tásában a

GB védjegyet mutatja.
L Barátnőd, Erzsé.